

[Afghanistan Digital Library](http://hdl.handle.net/2333.1/z612jmf)

adl0639

<http://hdl.handle.net/2333.1/z612jmf>

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

-۲۲

نظام مکتب

تشکیلات اساسی افغانستان

که تمام ضماح آن در خود مواد و اخیر فصول متعلقه و فائده مند است

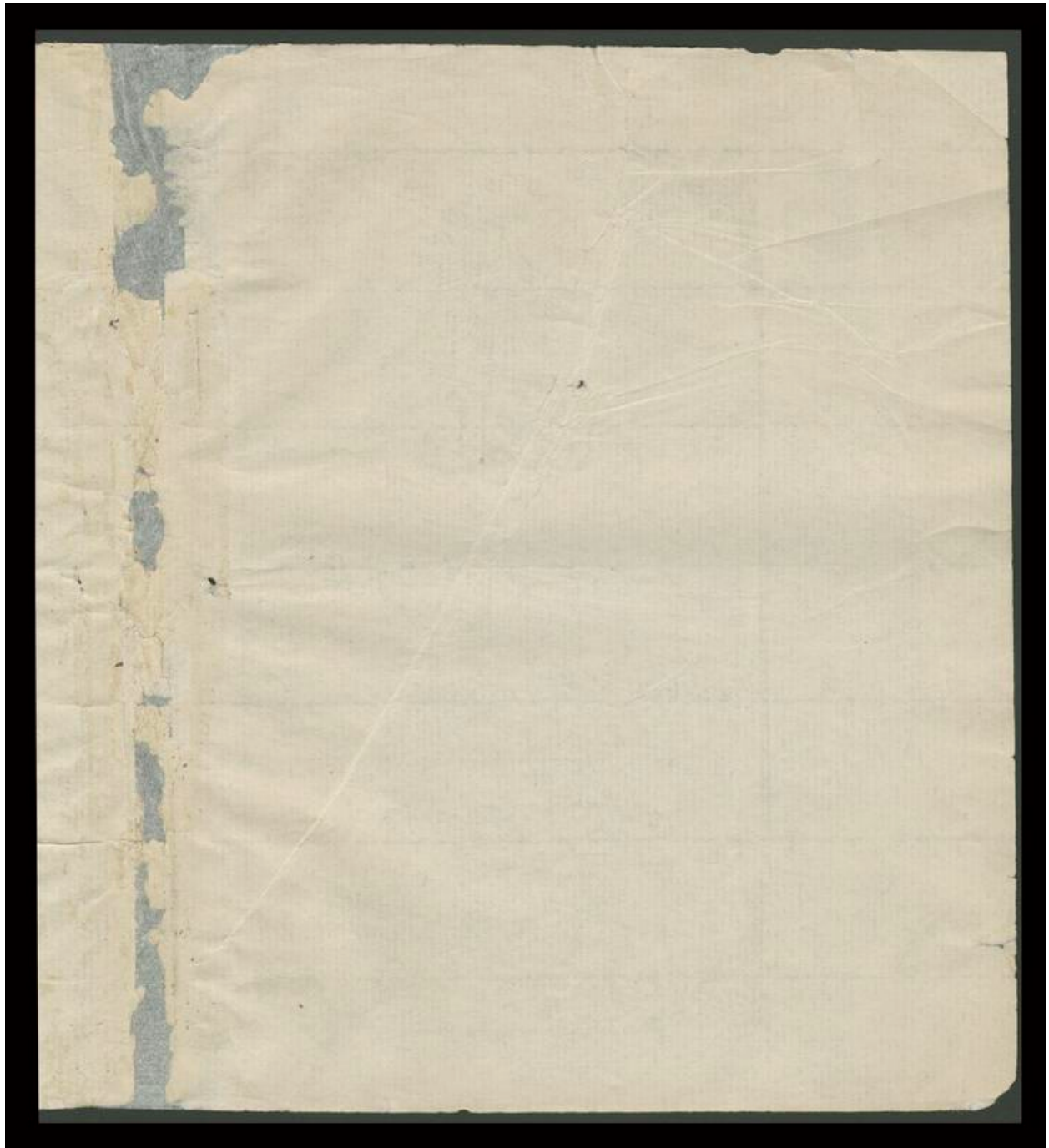
در مطبع شرکت رفیق طبع گردید

(۳) برج نور - ۱۳۰۷

تعداد طبع ۲۰۰۰ جلد

(۸۵) یول

قیمت

بسم الله الرحمن الرحيم
نظامنامه تشکیلات اساسیه افغانستان

(باب اول)

بهیئت اداره

مقدمه

قاعده

(۱) — در افغانستان وظیفه اداره حکومت مفوض است

بهیئت وزراء اداره مستقله .

(۲) — وزراء در هر وقت که تفتیش اجراءات احوال نامورین

عبدالله خان نیکدل استیضاح وزارت

شعب منوبه وزارت خود را در الزوم به بینند بحضور ملوکانه
عرض نمایند تا بقرا قاعده (۳) هیئت تفتیشیه
تعیین و اعزام شوند .

(۳) — برای تفتیش احوال عمومیّه مأمورین قنّاقه هایک هیئت
تفتیشیه بموجب عرض وزیر یا باراده سینه اعزام میشود
رئیس و دو نفر اعضا بے اول و دوم از طرف قرین الشرف
بهاییونی انتخاب گردیده و باقی اعضا بے آن از طرف
وزیر و یا مدیر مستقله تعیین میشوند .
مفتشین موافق بنظامنامه جداگانه مخصوص خود کار
میکنند .

* *

*

الاضلاع الملوكانيه

عند المدينه في ايامه و مزارع

فصل اول

(هئیت اداره مرکزی)

(۴) — اداره مرکزی مرکب است از وزارت ها و اداره ^{مستقله}

(۵) — وزارت بروجه ذیل میباشند —

اول — وزارت حربیه .

دوم — . خارجیّه .

سوم — . داخلیّه .

چهارم — . عدلیّه .

پنجم — . مالیّه .

ششم — . معارف .

هفتم — . تجارت .

هشتم — ریاست شورا ای دولت .

(۶) — اداره مستقله طبیّه مانند دیگر وزارت بره راست در

حضور اشرف همایونی مسؤل شناخته میشود .

وزارت حربیه

(۷) — وزارت حربیه مأمور است با جرایم امور عسکریه افغانستان

چون وزیر حربیه مأمور بزرگ عسکری میباشد تمامی منصبداران

قطعات عسکریه در تحت امر مشارالیه رفتار نمایند.

وزارت حربیه مرکب است از دوائر ذیل —

(۱) — دایره ارکان حربیه عمومی.

(۲) — محاکمات.

(۳) — مدیریت امور شخصیه.

(۴) — معاشات و لوازمات.

(۵) — سرحدات.

(۶) — طبیه.

(۷) — سرکاتیت مکتوب.

(۸) — ادراک.

(۸) — مدیریت ماشینخانه عسکری نیز بوزارت حربیه مربوط است.

انحصار

(۹) — د اره ارکان حربيه عمليه موظف است په تشکيلات

حضري و سقري اردو په عسکري و باخري احوالات

داخليه و اردو په خارجيه هموار افغانستان

و ترتيب تعليمات عسکري .

(۱۰) — د اره محاکمات بتدقيق و تصفيه امور جرائيه عسکري

مأمور است .

(۱۱) — کافه معلومات اخلاقيه و تربيه و خدمات و احوالات

خصوصيه منصبداران و تجويز اکمال تعداد سپاهيان

متعلق مدیریت امور شخصيه ميباشد .

(۱۲) — مدیریت معاشات و لوازمات بنظارت اکمال نواقص

معاشات و تجويزات عسکري افغانستان تعيين تخصیص

سالانه بودجه عسکري موظف است .

(۱۳) — مدیریت سرحدات په امور متعلقه سرحدی مشغول است

(۱۴) — مدیریت طبيه په امور صحتیه انسانیه و حیوانات عسکري

افغانستان مکلف ميباشد .

(۱۵) — سرکاتبت مکتوب و اوراق بر وفق نظامنامه مخصوص آن

ایضا و وظایف مینمایند .

(۱۶) — در ایالت کابل و ولایات و حکومتها اعلیٰ بقدر

لزوم قطعات عسکری بنام قول اردو و فرقه و غیره

مستقل موجود است .

ازین قطعات عسکری در حکومتها و سرحدات و دیگر

مواضع از روی اهمیت یک یک مفروضه عسکری

تقسیم و مقرر میشوند .

(۱۷) — رئیس ارکان حرسه عمومی و رئیس دوازه محاکات

(۱۸) — مدیران دوازه مرزی وزارت حربیه و آمران عسکریه از طرف

وزیر حربیه انتخاب و بمنظوری حضور شاهانه مقرر میشوند

ضابطان عسکری مطابق نظامنامه ترفیع منصب بدین عسکری

از قوماندها به حریه انتخاب و از طرف وزیر حریه
منظوری مییابند، خور رضا بطان عسکریه بجلس قطعات
عسکری ولایات و حکومتها به اعلیٰ انتخاب و منظوری
قوماندها به منوبه شان مقرر میشوند .

در خصوص ترفیع رتبه ها به صاحب منصبان و منصب
رسیدن طلبه مکتب حریه حسب نظامنامه مخصوص آن
از طرف وزیر حریه عرض و از حضور اعلیٰ حضرت هاید
منظور فرموده میشوند .

(۱۹) — در وزارت حریه زیر ریاست وزیر حریه یک مجلس عسکری

منعقد میشود رئیس ارکان حریه و رئیس محاکمات و مدیران
دو اردو سرکاتب مکتوب اعضا به مجلس مذکور هستند .
درین مجلس امورات عسکری بحث و مذاکره میشود .

(۲۰) — امور سفربری و تنظیم و تنسيق اردو به هایدنی و صورت
اجرا به معاملات اخذ عسکری مطابق بنظامنامه
مخصوصه آن اجرا شود .

التفصيل في
الاصول

خطه
عبدالله بن عبدالمطلب
الاسلاميه
و الهادي

وزارت خارجیه

(۲۱) — وزارت خارجیه مأمور است بتدویر مناسباتیکه

افغانستان با دول اجنبیه دارد .

سفرا و جزال قونسلها و قونسلها نیکه از افغانستان نیز حکومت اجنبیه

مأمور شده اند بکار در زیر امر وزیر خارجیه میباشند .

مخابراتیکه در میان حکومت افغانستان و مأمورین سایر

اجنبیه که در مرکز سلطنت میباشند مبادله میشود خاصه مع سطر وزارت

خارجیه اجرا مییابد و کافه مناسبات رسمیه دولت که با سفارتها

بوقوع می آید از طرف وزیر خارجیه اداره میشود .

(۲۲) — وزارت خارجیه مرکب است از معینی و دو ارنیل —

(۱) — معینی .

(۲) — مدیریت شعبه ایرانی، عثمانی، بخاری، خیوه، عرب، مصر

(۳) — ترکستان، روس، چین، جاپان .

(۴) — هندوستان و انگلستان و اروپا .

(۵) - مدیریت شفره و دارالترجمه .

(۶) - اوراق .

(۷) - محاسبه .

(۳۳) - مدیر شعبه شغل است به امور سیاست و قونسلگری مملکت که آن متعلق

است. مدیر اوراق و محاسبه برواق نظامات مخصوصه ایفا و طایف مینا

(۳۴) - سفرای افغانی که بدول خارجیہ میروند معین وزارت بالذات

از طرف اعلم حضرت پادشاهی تعیین میشوند مدیران وزارت خارجیہ

و جبرائیل قونسلها و قونسلها از طرف (انجمن انتخاب مأمورین خارجیہ)

انتخاب و بمنظوری حضور شاهانه مقرر میشوند .

معاونان و سرکاتبها و کاتبها و وزارت و سفارت

و دیگر مأمورین خارجیہ با انتخاب (انجمن انتخاب مأمورین خارجیہ)

بتصدیق وزیر خارجیہ تعیین میشوند .

برای انتخاب مأمورین خارجیہ بر زیر ریاست وزیر خارجیہ

یک (انجمن انتخاب مأمورین خارجیہ) موجود است بعضا

انجمن مذکور معین و مدیران وزارت خارجیہ میباشد.

وزارت اخلیه

(۲۵) — وزارت اخلیه مأموریت با امور ملکیت افغانستان و اهل کابل و جمع
نائب الحکومه یا و حاکم یا اعلی در امور اخلیه کاملاً در زیر امر و نظارت و خلیه میباشند.

(۲۶) — در وزارت اخلیه مدیریت مأمورین، مدیریت عمومی نفوس، مدیریت
پسته و تلگراف، تلیفون، مدیریت معابر، سرکات بیت مکتوب، سرکات
محاسبه، سرکات بیت اوراق موجود است، مدیریت ماشینخانه ملی
نیز بوزارت و اخلیه مربوط است.

(۲۷) — والی کابل نائب الحکومه یا و حاکم یا اعلی و حاکم یا کلان بالذات از
طرف اشرف پادشاهی انتخاب و تعیین فرموده میشوند.

(۲۸) — مدیران وزارت و اخلیه و حاکم یا اعلی درجه اول
در انجمن انتخاب مأمورین اخلیه انتخاب و از حضور
مبارک پادشاهی مأموریت شان منظور میشود.

(۲۹) — سرکات مکتوب، و سرکات اوراق و باقی سرکات بان کاتبان وزارت و حاکم
درجه سوم و مأمورین شعبات نفوس پسته و تلگراف تلیفون معابر

از طرف انجمن انتخاب مأمورین داخلی (انتخاب

و از طرف وزیر داخله منظور میشوند .

(۳۰) — سرکاتب مکتوب نویسی الی کابل نائب حکومت و آغا علی کاتب

تحریرات حکومتی بنا بر قرار داد مجلس مأموره مرکز حکومتی های

منوبه خودشان انتخاب و از طرف خود آنها مقرر

میشوند و علاقه دار با دسرکاتبان و کاتبان باقی

مأمورین نفوس و پوسته و تکراف و تلفون معابر

مجلس های مشوره ولایات و حکومتی های اعلیٰ

انتخاب میشوند لکن تقدیم و رتبه های انتخاب شان

بوزارت داخله و در آن خصوص حاصل کردن

منظوری وزیر داخله ضروری است .

(۳۱) — انجمن انتخاب مأمورین داخلی در تحت ریاست

وزیر داخله منعقد میشود .

(۳۲) — مدیران و سرکاتب مکتوب نویسی وزارت داخله

اعضای انجمن مذکور میباشند .

سرکاتبان اساسی افغانستان

۲۵ ثور ۱۳۰۲

ضمیمہ

- مادہ (۱): مرجع انتخاب مامورین برقی
- الف:- مدیر برقی از طرف انجمن مامورین داخلہ انتخاب
و از حضور شاہانہ منظور میشود.
- ب:- انجمن مہندس مامور دستکاتب و کاتب و تحویل
و بلو کشہ انشات برقی در انجمن انتخاب مامورین داخلہ انتخاب
و از حضور وزیر داخلہ منظور میشوند.
- ج:- پیادہ ہا ادارہ ولین سائر انشات تعلق برقی از طرف خود
ادارہ برقی تعیین مقرر میگردد و در تعیین سائر انشات
بلو کشان آنہا نیز شمولیت سے ورزند.
- د:- کاریگر ہا برقی را انجمن انتخاب منظوری از حضور وزیر داخلہ
مادہ (۲): تیلیفونی وزیر دست تیلیفونی پیادہ ہا تیلیفون پیادہ ہا
تکلاف ولین ہا سوار پیادہ پستہ با منصبہ ان شاہان
از طرف دوایر محاربت لایات حکومتی ہا اعلیٰ تعیین منظور
نائب الحکومہ ہا و حکام اعلیٰ مقرر میشوند.

دانش خانہ

انجمن مہندس مامورین برقی

وزارت عدلیه

(۳۳) — در افغانستان برای منظم گردانیدن امور عدلیه
دقوه انضباطیه، وزارت عدلیه مأمور است .

(۳۴) — وظائف وزیر عدلیه از قرار ذیل است :
اول — نگهداشت و محافظه وظائف مأمورین محاکم عدلیه
دقوه انضباطیه افغانستان تا بیکس بکارهای
موظفشان جبراً اجراء و مداخلت کرده نتوانند.
دوم — نگرانی ایفا بوظائف قضاة و عموم مأمورین
محاکم عدلیه و انضباطیه .

سوم — راه نیافتن خصال قبیحه در وظائف مأمورین عدلیه.
چهارم — نظارت کردن بر اینکه کسی که از طرف دولت
اجازه قضاوت داشته باشد باید وظیفه قضا را اجرا نماید.
پنجم — نگرانی کردن بر اینکه هیچ دعوی در محکمه باحال تعویق نماند.
ششم — نظارت نمودن بر اینکه در هیچ یکی از محکمه های عدلیه

وزارت عدلیه

امور محاکمات و قضاة و مأمورین عدلیه

حفاظت شخصیت و قومیت و جنسیت و دین و مذہب
 کردہ نشود و در حقوق بالمساوات فیصلہ احکام
 شرعی و سیاستی و تجارتی اجرا گردد .
 ہفتم۔ نظارت کردن تہنسیق و تنظیم غنڈہے کو توالی
 و افراد پولیس ولایات و حسن ایفائے معاملات
 و داخلیہ شان در دائرہ نظامت دولت .

(۳۵) — در وزارت عدلیہ ہیئت عالیہ تمیزیہ و ریاست کو توالی

مدیریت مامورین ، سرکاتیت محاسبہ ، سرکاتیت
 تحریرات ، سرکاتیت اوراق موجود است .

(۳۶) — رئیس ہیئت عالیہ تمیزیہ و رئیس کو توالی و قوانڈہا

غنڈہ و کمنڈ کہاہے کو توالی و قاضیہاہے حکمہ ہاہے
 مراقدہ براہ راست از حضور قرین الشرف پادشاہی
 تعیین میشوند .

(۳۷) — مدیر مامورین وزارت عدلیہ و قاضیہا محاکم ابتدائہ بالانتخاب

(انجمن انتخاب مامورین عدلیہ) بمنظوری حضور ملوکانہ

منصوب میشوند، و دیگر مأمورین مرکز وزارت مفتی یا
محکمہ یا مرافعہ و تلویشہ یا و بلو کشہ یا بے کو توالی
و پولیس و مأمورین بلدیه از طرف (انجمن انتخاب مأمورین)
انتخاب و منظور می و زیر عدلیہ تعیین میگرددند .

مفتی یا محکمہ یا ابتدائیه و کاتب یا محکم یا ابتدائیه و مرافعہ
و هیئت محکمہ یا بے اصلاحیه نائب الحکومتی یا حکومتی یا علی
و حکومتی یا کلان دیگر حکومتی یا و خور و ضابطان پولیس و کوتوالی
از طرف مجلس شورہ که در تحت ریاست نائب الحکومت و حاکم یا علی
و کلان میباشد انتخاب میگردد فقط در قبال انتخابیه بر منظور می و زیر
عدلیہ بوزارت عدلیہ فرستاده میشود .

(۳۸) — انجمن انتخاب مأمورین عدلیہ در تحت ریاست زیر عدلیہ
انتقاد می یابد .

(۳۹) — رئیس هیئت عالیہ تمیزیه و رئیس کو توالی و مدیر مأمورین
و سر کاتب تحریرات اعضا انجمن انتخاب مأمورین عدلیہ
میباشند .

وزارت مالیه

(۴۰) — وزیر مالیه مأمور است به امور مالیه افغانستان عجم مأمورین مالیه خواهد مرکز

و یا اطراف باشند در زیر امر وزیر مشارالیه ایفاء وظیفه نمایند.

(۴۱) — در وزارت مالیه مدیریت محاسبه عمومی، و مدیریت

مأمورین، و مدیریت مصارفات، و سرکاتبان درق

و کاتب مکتوب نویسی موجود میباشد.

(۴۲) — مدیریت محاسبه عمومی علاوه بر تدقیق واردات مصارف دولت

و ترتیب نظامنامه جمع و خرج بیکجا کردن و تطبیق جدولها و اوقات

و مصارف سالها سابقه و جستجو منابع جدید و اوقات مأمور است.

(۴۳) — مأمورین مالیه اطراف عبارت است از مستوفیها و لایات مشترک دارا

حکوميتها اعلی و مأمورین مالیه حکوميتها کلان دیگر حکوميتها.

(۴۴) — حسابات دولت در اداره های مالیه وزارت

و اطراف در کتابها بیکه موافق اصول دفتری ترتیب

و تنظیم شده است قید می شود.

(۴۵) — مدیر محاسبه عمومی وزارت مالیه و مستوفیهای ولایات و سر رشته
 دارهای حکومتها را علی برادر است از طرف اشرف پادشاهی انتخاب
 و تعیین فرموده میشوند مدیران وزارت مالیه و سر رشته داران
 حکومتها کلاً از خزانه داران ولایات و حکومتها علی از طرف
 انجمن انتخاب مأمورین مالیه) انتخاب و بمنظوری حضورشان
 تعیین میشوند مدیر محاسبه مرکزی ولایات و حکومتها علی
 مأمورین مالیه حکومتها اول و دوم، خزینه داران حکومتها کلاً
 گدازداران احتیاطی مرکزی نائب حکومتها کی با حکومتها علی
 بالا انتخاب (انجمن مأمورین مالیه) از طرف وزیر مالیه منصوب میشوند
 دیگر مأمورین شعب حسابیه متعلقه وزارت مالیه از طرف مجلس
 مشوره ولایات حکومتها علی انتخاب میشوند و رقبه انتخابشان
 بغرض استحصاال منظوری بوزارت مالیه ترسیل میشود.
 (۴۶) — انجمن انتخاب مأمورین مالیه بر زیر ریاست وزیر مالیه جماع
 مییابد مدیر محاسبه عمومی مأمورین مدیر مصارف
 سکا تب اوراق عضای انجمن انتخاب مأمورین مالیه میباشند.

انجمن انتخاب مأمورین مالیه

انجمن انتخاب مأمورین مالیه

وزارت معارف

(۴۷) - اداره و تفتیش همه مؤسسات تدریسیه عمومی که برای

تربیه و تعلیم میباشند و هم دوائر عالییه که خادم حفظ

و حراست علم هستند بوزارت معارف عمومیّه مفوض است

باستثنای مکاتب (حریتیه).

وزارت معارف مرکب است از ریاسات و دوائر ذیل -

اول - ریاست تدریسات ابتدائیه و ثانویه که بشعبه منقسم است -

الف - مدیریت مأمورین معلمان .

ب - تدریسات .

ج - تفتیش .

دوم - ریاست تالیف .

سوم - مرکز دپشتو .

چهارم - مدیریت تشکیلات و تنظیمات .

پنجم - تحریرات .

ششم - سرکاتبیت محاسبه .

هفتم - مدیریت خزیات و موزیم .

هشتم - سرکاتبیت اوراق .

(۴۸) و - ریاست تدریسات ابتدایه و تالیه براس ادار و نظارت

همه مکاتب که مخصوص تدریسات ابتدایه و تالیه میباشند
و هم مدارس خصوصیه که از طرف اشخاص و جمعیت یا دولتی
و طنی تاسیس و اداره میشود و امورست و کذا که در المعلنین

و در المعلناتها هم بریاست تدریسات تعلق دارند

یک نفر رئیس آنرا اداره مینماید .

مدیریت نامورین و معلین مکلف است با طهارت تجویز و بیان
رأی خود منبای تعیین و ترفع و تلطف مقتضین تدریسات ابتدایه

و مدیران و نامورین معلین در المعلنین و در المعلناتها

و کافه مکاتب ابتدائی و رشتدی و اجرا کردن

معاملات سجل و عزل و مستمری شان بقرار نظامنامه

جداگانه خود .

مدیریت تدریسات مکلف است به ترتیب و تعدیل
جداول درسیه مکاتب ابتدائیه و ثانیه و تهیه کردن
لواحیکه به تنظیمات درسیه و نظامات و دستور العمل
داخلی مکاتب و اصول تدریس متعلق است
کذا لک بملاحظه نمودن امتحانات و شهادتنامه ها.
مدیریت تفتیش مکلف است بملاحظه نمودن امور تفتیشیه
تدریسات ابتدائیه و ثانیه عمومی و خصوصی و مطالعه
راپورتهاییکه از طرف مدیران معارف ولایات
و مفتشین تدریسات ابتدائیه و مفتشین عمومی بوزارت
میرسند بقرار نظامنامه جداگانه خود.

(۶۹) — دایره تشکیلات و تنظیمات نامور است بایفا کردن
امور و معاملاتیکه با احداث و انشای مکاتب شد
و دارالعلین با و دارالعلمیاتها تعلق دارد و موظف است
باداره تفتیش کتابخانه های عمومی افغانستان
و تدارک کردن اثاث و لوازم تدریسیه جمیع مکاتب

بقرار نظامنامه جداگانه خود.

(۵۰) — دایره محاسبه امور است براساس ایفای کافه امور حسابیه که

متعلق است بمشاهرات و مصارف اداره مرکزی و امر

فرمودن حواله و تاقیه و تهیه و اعلان بودجه براساس ایفای

تحقق و حواله آن تخصیصاتی که در بودجه دولت مخصوص مکتب

ابتدائیه میباشد براساس اجرائی قیود حسابیه و اصرافیه

مکاتب رشدیه و دارالمعلمین یا و دارالمعلماء تھا .

(۵۱) — دایره تحریرات، امور است ثبت و تحریر اخبار مکتبات

وزیر معارف؛ و دفتر اوراق مکلف است براساس اخذ

و توزیع اوراق بقرار نظامنامه جداگانه خود یا .

(۵۲) — مدیران وزارت معارف و مدیر مکتب حبیبیه و مکاتب

سائر عالییه از طرف وزیر معارف انتخاب و بارده

سنیه موقوفه نصب و تعیین میشوند .

و دیگر مدیران مکاتب ابتدائی و اموری و سرمدین کافه

مکاتب از طرف (انجمن انتخاب اموری معارف) انتخاب

و تصدیق وزیر معارف تعیین میشوند (انجمن انتخاب موبین معارف)
بزرگ ریاست وزیر معارف از معینین. و در دودیران
وزارت معارف ترکیب میابد.

(۵۳) — تفتیش: هفت نفر مفتشین عمومی مستقیماً تحت امر وزیر
معارف برائے تفتیش کردن احوال همه مکاتب و مدیران
و مأمورین متعلین مقرر میشوند. این مفتشین عمومی مکلف
هستند براساس وظائف تفتیش مکاتب ابتدائیه مرکز و ولایات
و علی الخصوص برائے تفتیش مکاتب رشدیه و دارالعلومین
و دارالعلمیات و دیگر مکاتب تالیه بقرار نظامنامه جداگانه خود.

(۵۴) — انجمن معارف از معینین و رئیس مأمورین مربوط مرکز
و مدیر معارف ولایت کابل و مفتشین عمومی تشکیل تحت
ریاست وزیر معارف انعقاد میابد انجمن معارف در باره
جدول درسیه و دستور العمل و هر نوع لوازم نظام و قانون
راجح بمکاتب تدریسات که از طرف ریاست تدریسات
ابتدائیه و تالیه داده میشود و در خصوص انتخاب کتب درسیه

اجراے مذاکرات و اتخاذ مقررات مینماید .
 امور تحریریة انجمن معارف را مدیر تحریرات اداره میکنند
 (۵۵) — هیئت تالیف و ترجمه کتب درسیه و مرکه دبستورای
 تالیف و ترجمه کتب درسیه راجع به مکاتبات هیئت تالیف ترجمه
 مطمح انجمن معارف تشکیل میشود و ذواتیکه این هیئت را تشکیل میکنند از
 کتب درسیه فرانسیسی و ترکیه و دیگر السنه ترجمه استنباط کرده کتب در
 ترتیب و تالیف مینمایند و یکفر رئیس ریاست انجمن که در این
 برای ضبط و تدوین اصول و قواعد لسان دبستورای
 نقل و ترجمه کردن کتب درسیه باین زبان یک مرکه دبستور
 تشکیل میشود، و این مرکه دبستور با انجمن معارف
 میباشد و یکفر رئیس ریاست آنرا مینمایند .

(۵۶) — ناموریت حضرات و موزیم موقوف است بمواظبت
 و مراقبت حضراتیکه در افغانستان بکار انداخته میشود، و نیز
 نامور است بتنظیم و پیراستگی موزیم خانہ و اندیشیدن
 و مسائل ترقی آن ایصال کردن فوائد آن به عموم .

محمد المیرزا حسن خان صاحب
 وزارت معارف و اوقاف و صنایع
 داری

وزارت تجارت

(۵۷) — وزارت تجارت دائماً برائے توسیع و تسهیل تجارت انگلیتہ

و خارجہ افغانستان ترقی زراعت و انکشاف مٹھی

معادن درملکت افغانستان تدبیر لازمہ العمل می آرد.

(۵۸) — در وزارت تجارت مدیریت عمومی زراعت، و مدیریت

مکتوب، و سرکاتیت، مأمورین، و سرکاتیت محاسبہ

و سرکاتیت اوراق موجود است.

(۵۹) — مدیریت عمومی زراعت بہ ترقی و توسیع زراعت در افغانستان

و بدخل نمودن اصول جدیدہ زراعت درملکت بجلب

و ارادیکہ از زراعت بدست می آید و بفہمیدن اصول

استعمال انبار صنعتی مردم و بتاسیس مکتب علمی فلاحت و تربیت

کشت زارہا بہ نمونہ زراعت خزانہا جدیدہ و تقسیم

آب آنہا و حسن محافظہ جنگلہا، افغانستان از سر نو بسازند

جنگلہا و احداث درخت زارہا در جوار قریہ ہا و بکندن کادین

مکتبہ عالیہ

بہمنہ

مواد موجودہ بصورت احسن کشف و تخری معادن جدیدہ

و اصلاح جنس حیوانات اُمور است .

(۶۰) — معاملات مدیریت ہائے گمرک و اصول تحصیل وجوہات گمرک

مطابق بنظامنامہ مخصوص آن اجرا گردد .

(۶۱) — مدیر عمومی زراعت و دیگر گمرک کھلے ولایات و حکومتیہا

اعلیٰ برہ راست از طرف اعلیٰ حضرت جہا یونی انتخاب و تعیین

فرمودہ میشوند؛ دیگر مدیران وزارت مدیران زراعت ولایات

و حکومتیہا اعلیٰ و مدیران گمرکات حکومتیہا کلاں

از طرف (انجمن انتخاب اُمورین تجارت) انتخاب و بنظری

حضور شاہانہ منصوب میشوند .

اُمورین وزارت و گمرک ہا و سرکاتب ہائے گمرک از طرف

(انجمن انتخاب اُمورین تجارت) انتخاب و بنظری فرماید

تجارت تعیین میگردند؛ دیگر سائر اُمورین گمرکات از

طرف مجلس ہائے مشورہ ولایات و حکومتیہا اعلیٰ

منتخب میشوند فقط در قہاے انتخاب آنہا وزارت تجارت

کتابت و تصدیق
مجلس اعلیٰ
وزارت تجارت
تاریخ ۱۳۰۲

تقدیم و منظوری حاصل میشود.

(۲۲) — مدیر عمومی زراعت و مدیر مکتوب نویسی سرکاتب مأمورین

و سرکاتب محاسبه سرکاتب اوراق اعضا و انجمن انتخاب
مأمورین تجارت هستند.

انجمن انتخاب مأمورین تجارت در تحت ریاست
وزیر تجارت تشکیل مییابد.

ضمیمه
۱۲۲ س ۶۰۶

(۱) — در وزارت تجارت یک مدیریت عمومی ممرکات تشکیل شده است

این مدیریت عمومی مرجع معاملات همه ممرکات افغانستان میباشد.

(۲) — در مدیریت عمومی ممرکات یک مدیر و یک نفر سرکاتب بقدر لزوم

کاتب موجود است.

(۳) — مدیریت عمومی مرجع همه معاملات ممرکات بوده بایقاع

وظایف ذیل مکلف است.

الف — بر حسن تعین نظامات ممرک

ب — به تدقیق فوائد مضرات اصول موجوده ممرک و نظر

نظامه تفکیکات اساسیه در وزارت کاهن (علامه)

به نتیجه تحقیقات و نسبت بمنافع و احتیاجات مملکت
تعیین اصلاحاتیکه هر وقت لازم دید میشود عرض اصلاحات
مذکوره بتصویب وزارت .

ج- به تامل و عرض تدابیر راجع بطرز اجراء معاملات همه دوائر کما
بوزارت منسوبه خود در حال اختلاف نقصان طرز اجراءات
معاملات همه دوائر را بیک اصول نهادن .

د- به تنظیم یک استاتستیک در نهایت
هر ماه راجع با دخالات و اخراجات مملکت
افغانستان بنا بر معلوماتیکه از گمرکات
مرکز و اطراف اخذ میشود و تقدیم آن بوزارت .
ه- به تنظیم یک استاتستیک عمومی
سالیانه و ترتیب یک لایحه که در نتیجه ملاحظه
این استاتستیک سالانه برای ترسید و تنقیص
مصولات و یا در باب اصلاح موجوده گمرک
لازم دیده شود و تقدیم آنها بوزارت .

افغانستان
وزارت
مستوفی

(۴) — همه معاملات و مخارج را تیکه در مرکز سلطنت راجع بامور

ممرکات اجرا میشود باید بذریعہ مدیریت عمومی باشد.

(۵) — مدیرها و مأمورین ممرکات در نهایت هر ماه

مطابق نمونہ کہ از طرف وزارت تجارت ترتیب میشود

یک استاتستیک او خالات و اخراجات دایرہ متعلقہ

خود را تنظیم و بوزارت تقدیم میکنند این استاتستیک را

از طرف وزارت براساس تدقیق مدیریت عمومی

تحويل میشود.

(۶) — مدیر عمومی ممرکات از اعضاے انجمن انتخاب

مأمورین وزارت تجارت شمرده میشود.

* *

*

نظام ممرکات اساسی و وزارت کافه نظام جان

شوراء دولت

(۶۳) — شوراء دولت، مرکز مذاکره مصلحتها عمومیته ملکیت است.

(۶۴) — وظائف شوراء دولت بدو نوع منقسم است —

اول — تنظیمات ملکیت که مراد از تفسیر و تنظیم هر گونه لواحق نظامی و علاوه کردن و تعدیل نمودن قواعد آن است.

دوم — محاکمات امورین ملکیت.

(۶۵) — شوراء دولت در تحت ریاست یک رئیس عمومی اداره

میشود، رئیس مذکور داخل هیئت وزارت است.

(۶۶) — سه نفر معاون اول، ثانی، ثالث، و چند نفر اعضا

یک نفر منشی یک نفر سرکاتب بقدر لزوم کاتب بشوراء دولت میجویند.

(۶۷) — اعضا شوراء دولت بنام اعضا طبیعی و اعضا منتخبه

بر دو قسم منقسم میباشند اعضا منتخبه آن عبارت است

از نمایندگان ایالتی که از هر ولایت و حکومتی علی انظر

خود رعایا انتخاب گردیده بشوراء دولت فرستاده باشند.

نظامنامه تنظیمات اساسیه و وزارت کافه (نظام جهان)

(۶۸) — علاوه بر آن مورینے کے درجین تعطیل و سبکدوشی خدمت

شان مطابق ماده (۴۷) نظامنامه اساسی درجمله

اعضائے طبیعی ثورائے دولت شامل میشوند
و دیگر نفری اعضائے طبیعی ثورائے دولت بقدر لزوم
از حضور ملوکانه تعیین میگردد .

(۶۹) — رئیس و معاونان شورائے دولت از طرف اعضا

طبیعیۃ و اعضا کے منتخبہ شورائے دولت انتخاب
وہ منظوری حضور ملوکانہ منصوب میشود، فشی شور
دولت با انتخاب رئیس اول و منظوری حضور شاہانہ
منصوب میشود، سرکاتب و کاتب ہائے شورائے
دولت با انتخاب معاونان شور و منظوری رئیس مقرر میشوند۔

(۷۰) — دنف اعضا شور ادولت بزیر ریاست معاون سوم محکمہ

ابتدایه نامورین تشکیل میکند محکمہ مذکور بمجاہد ہر گونہ جرائم

عاشقانه

مأمورین که براه راست از حضور ملوکانه منسوب گردیده
باشند مأمور است و نیز محاکمه مأمورین دوائر مرکزی
وزارات که مرتکب جرمی از نوع جحه و جنایات گردیده
باشند بحکم مذکور انفصال میابد .

(۷۱) — چهار نفر از اعضای شورای دولت در تحت ریاست
معاون دوم اجتماع نموده محکمۀ مرافعه مأمورین را تشکیل میدهند
مرافعه فیصله باینکه از محکمۀ ابتدائیه مأمورین از مجالس
مشورۀ ولایات و حکومتها بعلی کلان صادر شد
باشند وظیفه محکمۀ مذکور است .

(۷۲) — رئیس عمومی و معاون اول شورای دولت
بعیت پنج نفر از اعضای شورای که در محکمۀ ابتدائیه و محکمۀ
مأمورین شمولیت نداشته باشند بعیت تمیزیه محاکمه
مأمورین را تشکیل میکنند وظیفه ریاست بعیت مذکور
رئیس عمومی شورای دولت ایفا مینماید .
بعیت مذکور فیصله باینکه را که قاعدتاً از محکمۀ مرافعه مأمورین

لغات و تشکیلات اساسیه و وزارت کارخانه (علامه باغ)

صادر میگردد تمیز میکند.

- (۷۳) — دیگر اعضا طبیعی و منتخب شورای دولت بصورت دائمی در تحت ریاست رئیس عمومی و معاون اول تفسیر و انتظام لایحه های نظامیه و دیگر وظائف شورای دولت موقت هستند.
- (۷۴) — در اوقاتیکه ماکه نامورین نباشد همه هیئت شورای دولت متفقاً بدیگر وظائف شورای دولت خواهند پرداخت.
- (۷۵) — هرگاه برای وزارت و یا یک دایره مستقله وضع کردن یک نظامنامه لازم دیده شود لایحه بمان نظامنامه از طرف همان وزارت و یا همان دایره مستقل تنظیم یافته بشورای دولت حواله کرده میشود شورای دولت بعد از اجرا کردن علاوه بر تعدیلات لازمه آن لایحه نظامیه با فیصله آراء مجلس عالی وزیر تقدیم میدارد، و بعد تصویب مجلس عالی وزیر و منظوری حضور شاهانه نظامنامه مذکور بوزارت متعلقه آن سپرده شده دستور العمل اتخاذ میشود.

انظر لایحه
در قانون

مدیریت مستقله طبیه

(۷۲) — مدیریت مستقله طبیه در امور صحیه افغانستان صرف
مساعدی یناید .

(۷۷) — وظائف مدیریت مستقله طبیه بقرار ذیل است :
اول — بقدر ضرورت جلب و استخدام اطباء متخصصه
از خارج برائے محافظه صحت عمومیه مملکت .
دوم — کشادن یک یک شفاخانه مخصوص در مرکز
ولایات و لمحات آن .

سوم — تاسیس نمودن (دریسه پانسه عامه) یعنی معائنات
خانهای رایگان طبیه بغرض سهولت
مراجعت ایالی به اطباء .

چهارم — تشویقات نمودن کشادن عطارخانهای خصوصی .
پنجم — کشادن یک مکتب (قابلات) در مرکز سلطنت برای
جلوگیری واقعات مدیسه که باعث قایلهای

نادان در میان نسوان بعمل می آید .
ششم - تأسیس کردن یک (باقریلوژی خانه) برای اجراء
تدقیقات خورده بینیه و استحضار کافه
ادویه زرقیه یعنی (سروم) .
هفتم - بوجود آوردن یک دائره (رونگن) و یک
(کیما خانه مکمل) در نفس پانتخت .
هشتم - فرستادن هیئت های طبیه سیار برای
حفاظت صحت ابالی قریه با و قبائل کوچی .
نهم - اتخاذ نمودن تدبیر مانع و دفعه برای رفع جلوی
بیماری های ساریه و امراض متغذیه کدر و خل
ملکت ظهور نماید .
دهم - تعیین مدت قرانطین و اداره نمودن قرانطین
خانها نیکه در وقت ظهور وبا و طاعون مملکت
مجاور بقا ط لازم ساخته میشود .
(۷۸) - در دائره مدیریت مستقله طبیه بقدر لازم شعبه با و تحت

ریاستِ مدیر مستقل آن یک مجلس (امور صحیہ)
مربک از اطلبائے تخصصہ کہ در مرکز سلطنت قائم
دارند برپا میشود.

(۷۹) — تعیین و عزل مدیر صحیہ ولایات و حکومتیہاے اعلیٰ
از طرف مدیر عمومی صحیہ منظور سی علی حضرت ہمایونی اجرا میشود
تعیین و عزل سائر مامورین صحیہ ولایات و حکومتیہاے اعلیٰ
از طرف نائب حکومت و یا حاکم اعلیٰ بعد از اصلاح
مدیر صحیہ محلی اجرا میشود.

(۸۰) — مامورین کہ از طرف مجلس ہائے مشورہ نائب حکومتی
و حکومتی ہائے اعلیٰ منتخب میشوند بکار اشغال گردیدہ
ادراق انتخاب شان را بوزارت مربوطہ آنها میفرستند
اگر وزارت متعلقہ آن انتخاب اشخاص مذکور را مناسب
بیند، حکمانہ منظوری، و الا دلائل مقننہ منظوری از ان
اطلاع میدهند و آنچنان اشخاص از ماموریت عزل
نمایند و اما تنخواہ ایام ماموریت شان داده میشود.

از طرف مامورین

فصل دوم

(اداره ولایات)

(۸۱) — افغانستان از روی اداره ولایات حکومتهاے اعلیٰ
مقسم شود و ولایات حکومتهاے کلان و حکومتها
و حکومتهاے کلان حکومتها و حکومتها بعلاقه با ولایت
بقریه یا تقسیم می یابند .

(۸۲) — آمو ولایت کابل بنام والی و دیگر ولایات بنام نائب
یا میشوند و در وظائف در بین آنها هیچ فرقی نیست ولایات
و حکومتهاے اعلیٰ بر اسم امور داخله بلاد
بوزارت داخله مربوط اند .

در میان ولایت و حکومتی اعلیٰ از روی ایفا
وظائف عمومی هیچ فرق موجود نیست تنها
در هر ولایت یک نائب حکومت و در هر حکومتی اعلیٰ
یک حاکم اعلیٰ اجراء احکام مینماید .

در این فصل از کتاب

در هر ولایت یک نائب حکومت

اول: نائب الحکومه

(۸۳) — در هر ولایت نائب الحکومه رئیس و مرجع اداره عمومی آن ولایت میباشد.

(۸۴) — نائب الحکومه درباره خصوصیات داخله با وزارت داخله مخبره میکند، لکن در خصوصیاتیکه با رشتها اداره عائد باشد با دیگر وزارت مخبره نموده بگفتن امر مأذون است اگر نائب الحکومه موقتاً از مرکز ولایت بیرون رود مستوفی ولایت از طرف او وکالت ینماید.

(۸۵) — در امور ملکیه و طائف نائب الحکومه حسب ذیل است: —

اول: — اخلاق حمیده و آداب برگزیده اسلامی را در محل ولایت خود بر وجه کمال حفظ کردن.

دوم: — نظامات دولت و ادامه پر اکه از مرکز بگذر تطبیق و اجرا نمودن.

سوم: — احوال مأمورین و امور اداره ولایت را

در هر ولایت
نائب الحکومه

در هر ولایت
نائب الحکومه

تفتیش کردن .

چهارم - اگر آنچه از مأمورین قصور سے صادر شود
در صورت ثبوت آن بلا تاخیر تصحیح کردن
اگر خطا و قصور مأمور موجب عزل و محاکمه است
باشد و نائب الحکومہ بعزل و محاکمه او صلاحیت
داشته باشد بوافق اصول و نظام بعزل
و محاکمه او پرداختن و اگر مأمور خطا کار باره
سنتی منصوب شده باشد از کیفیت حال
بوزارت او اشعار نموده ارجاس تحقیقات
ابتدائی را در باره حاصل نمودن، اگر مأمور
ندکوری که از مأمورین باشد که از طرف
کدام وزارت و یا مدیریت مستقر و تعیین
گردیده باشد در باره ارجاس تحقیقات ابتدائی
نمودن سخت محاکمه گرفتن اگر مناسب داند موقتاً
از کار برطرف نموده و بهان وزارت و یا اداره

از کار برطرف نمودن و بهان وزارت و یا اداره

مستقله که آن متعلق است اطلاعاتی نمودن
داخل اختیارات نائب الحکومه است .
پنجم - اگر موادیکه در باره آنها حاکمها از نائب الحکومه
استیذان مینمایند داخل صلاحیت اختیارات باشد
در خصوص آن مواد امر دادن، و اگر داخل صلاحیت
و اختیارات او نباشد در خصوص آن از وزارت
مطلقه اش اذن خواستن .

ششم - آن نامورین ولایت را که نائب الحکومه
بنصب و تعیین شان اختیار دارد بموافقت
اصول نصب و تعیین کردن .
هفتم - در صورتیکه یک کار خارج از نظامنامه بنائب الحکومه
پیدا شود هرگاه یک کار عادی و معمولی باشد از
خود بخود اجرا نمودن، و از آن بوزارت متعلقه آن
اطلاعه می کردن اگر زیاده اهمیت داشته باشد
در باره آن در مجلس مشوره خود مذاکره نموده در انحصار

از وزارت متعلقه آن اذن گرفتن و اگر در
فرستادن جواب از طرف آنها اضافه
بر میعاد توفیق وصول جواب تعطیل بهم برسد
بمختور شایان عرض اطلاعی نمودن.

(۸۶) — نائب الحکومه از وظائف خود، و از استعمال بیجا،
و غفلت و سهل انگاری مأمورینیکه در رعایت امنیت پیش
حکومت مرکزی مسئول است، بنابرین و مجبور است که مأمورین
ولایت خود را بر زیر نگرانی داشته باشد.

(۸۷) — از امنیت و انضباط ولایت نائب الحکومه رأساً مسئول
است بنابرین نائب الحکومه براساس محافظه امنیت مملکت
مطابق قاعده (۸۸) و (۸۹) آتی الذکر با اتخاذ تدبیر
مختار و مآذون است.

(۸۸) — در موقعیکه قوت کتوالی بحفاظت امنیت مملکت کافی نباشد
نائب الحکومه بکانتینرین منصبدار فوجی که در ولایت او موجود
باشند مراجعت کند و بتیمی که بکوتوالی قوه الطهر باشد بقدر

لزدوم جلب قوه عکیرا میتواند .
(۸۹) — در صورتیکه در یک گوشه مملکت یک آتش شورش و بغاوت
و یا یک حرکت خل امنیت عمومی مشاهده شود و حال
وزمان یا ذن گرفتن از مرکز سلطنت مساعد نباشد
نائب الحکومه مسئولیت اعلان را بر خود گرفته در خل
ولایت حکومت عکیرا که بیانش در یک فصل مخصوص
میآید اعلان کرده میتواند .

(۹۰) — در صورتیکه نائب الحکومه اشخاص مفید و شوالیکه یک دفعه کردن
شانرا فوری لازم بداند و زمان یا ذن گرفتن از مرکز سلطنت
نباشد نظر بقرار و تجویزیکه از مجلس مشوره صادر میشود
محفوظاً بمرکز سلطنت فرستاده میتواند و بعد از آن
مجبور است که کیفیت مذکور را بهمه اسباب موجب آن
بمرکز اشعار دارد .

(۹۱) — نائب الحکومه با جرای ضرب و کتک به سبب و بهانه
که باشد اذن نیست اساساً شکنجه بالکل ممنوع است

مگر بجز آنکه ضرب نظر بحکم شرعی که در نظامنامه جبراً
تصویب شده و از محکمه عدلیه در باب ارباب جرم
صادر گردیده باشد موجب احکام نظامنامه مخصوص
بواسطه مأمورین آن اجرا کرده میشود.

- (۹۲) — چون در افغانستان نظام عادلانه مصونیت
مسکین مشروط است بدین شرط که باید تمام مایا آن
رعایت کرده شود، لهذا نائب الحکومه بدولت تعیین
و تعریف نظام هیچکس را خواه منصبدار کو توالی باشد
و خواه دیگر مأمور نگذارد که هیچ سبب و بهانه چوشت
و چه هنگام روز بخانه کس داخل شود در مخصوص
نائب الحکومه باید که بدرجه نهایت توجه و وقت نماید.
- (۹۳) — نائب الحکومه اشخاص ادب و دانش و بیکه کردار بنا بر اراد
مجلس مشوره خود داخل کار مایه شایسته دولت نماید.
- (۹۴) — نائب الحکومه بنیخانه یا امتداد یا خبری نگارنی نمایند و وقت
میکند که هیچکس از حکم نظامنامه زیاده بپوش نماند و حسن اداره

و پاکیزگی و انتظام بندرخانه با توجه تمام مسدول مینماید و
 بازخواست کسانیکه در حبس خانه مانده اند و در حق شان هنوز حکم
 صادر نشده است نموده احضار ایشان را بجام عدلیه بلا تاخیر
 سفارش میکند و خرج خوراک و گذران روزمره مجوسین را بوقت
 نظامنامه توقیف خانه تدارک میفرماید .

- (۹۵) — نائب الحکومه بامور عدلیه قطعاً داخله و بذاکرات مقررات
 اجرایی نفوذ کرده نمیتواند، تنها در حق قضایا که استقلال
 بیجا به شان در وظیفه مأموریت خود و جبریت از آنها
 دار تشابه شان محسوس شود پس از تحقیقات کیفیت آنرا
 مفصلاً و مریعاً بوزارت عدلیه پیش مینماید .
 (۹۶) — نائب الحکومه تحصیل کاغذ حاصل دولت مجبور است لیکن بقتضای
 زیاده از مقدار معین آذوقه نیست بصرف کردن مبالغه
 بقرار نظامنامه بودجه تعیین تکمیل شده و بفرستادن
 باقیمانده وجه آن بمرکز سلطنت مامور است .
 (۹۷) — نائب الحکومه در داخل لایت مجبور است که بتعمیم مکاتب

تصدیق و امضاء
 ۱۳۰۲/۱۲/۲۵

و حسن اداره آنها و ترقی تجارت و زراعت صنایع متبایا

صرف همت و غیرت نماید.

(۹۸) — نائب الحکومه بنظارت کردن امور ذیل بذریعہ مأمورین

متعلقه آن مأمور است —

محافظه صحت عمومی، و آبادانی مملکت، و تشک کردن حصه زراعت

و محافظه طرق عمومی، و احسن و امنیت راهها میان

مرکز ولایت، و مراکز حکومتها و تأسیس فابریقهها، و شفاخانهها

و تکثیر جنگلها، و حسن محافظه معادن جنگلها، و انتظامات

معاملات پوسته و تلیفون و تلیگراف.

(۹۹) — نائب الحکومه در امور داخلیه قطعات عسکریه و تعلیم تربیه آنها

که در داخل ولایت میقیم باشند قطعاً داخل کرده نمیشود مگر بقدر قاعده

عند الاقتضا بقسمیکه بکوتوالی قوت الطهر شود و بقدر لزوم بمطابقه

عسکریه را از منصب بزرگترین ولایت طلب کرده و میتوبند و منصب بزرگترین

آن قوه عسکریه را که نائب الحکومه تحریر طلب کرده است بموقع معهود بفرستد.

(۱۰۰) — در معیت نائب الحکومه بر ایفا وظایف مصرحه بالا،

۷۷

در معیت نائب الحکومه بر ایفا وظایف مصرحه بالا،

رؤسای مامورین فیل میباشند۔

اول۔ محاکم عدلیتہ ۔

دوم۔ مستوفی ۔

سوم۔ مدیر معارف ۔

چهارم۔ مگرک ۔

پنجم۔ زراعت ۔

ششم۔ نفوس ۔

ہفتم۔ مامور امور خارجیت ۔

ہشتم۔ خزینہ ۔

نہم۔ قوانندان کو قوالی ۔

دہم۔ سرکاتب مکتوب نویسی ۔

یازدهم۔ مامور پوستہ ۔

(۱۰۱)۔ مستوفی خودش از طرف پادشاہی منصوب میشود کار

خود را بصورت نظامات مالیہ بجای آورد مستوفی آمر

کافہ مامورین مالیہ ولایت است اگر یکے از مامورین مالیہ

۱۰۱

مأمورین مالیہ ولایت

بموافقات نظامات مالییه و قواعد حسابیه حرکت کنند مستوفی در حواله
اجرای تحقیقات ابتدائیه نموده نتیجه را بنائب الحکومه عرض نمایند
مستوفی حسب نظامنامه مالیات دولت را که اصل ولایت
به اولی آن مجبور هستند تحصیل نمایند و بر وفق نظامنامه
(بودجه) ولایت اجرای صرفیات کرده اضافه آنرا
بامرنائب الحکومه بمرکز سلطنت میفرستند.

(۱۰۲) — درصورت مستوفی مدیریت محاسبه اداره و ادارات

مصارفات و بقدر لازم نویسنده هم میباشد.

(۱۰۳) — سرکاتب مکتوب نویسی بامور تحریر نائب الحکومه مأمور است.

(۱۰۴) — مدیر معارف بامور معارف ولایات مأمور است مدیر معارف

بانتخاب وزارت معارف باراده ستیه منصوب

میشود و در داخل ولایت هر قدر کتب یا نیکه باشند تماماً

در تحت امر مدیر معارف میباشد مدیر معارف

در داخل ولایت براساس اجرای احکام نظامنامه معارف

حتی الامکان بصرف مساوی مجبور است.

تحریرات و امضاءات
مأمورین و مدیران

- (۹۰۵) — مدیر نفوس بمحافظات تحریریه نفوس بامور است مدیر نفوس
بانتخاب وزارت داخله بآراده سنی منصوب میشود.
- (۹۰۶) — مدیر زراعت در داخل ولایت بتکثیر زراعت و تعمیم
اصول جدید زراعت و محافظه جنگلها و احداث
جنگلها بآراده سر رشته معادن کشف و کشف کردن
معادن جدید موظف است مدیر زراعت بانتخاب
وزارت تجارت بآراده سنی منصوب میشود.
- (۹۰۷) — بامور امور خارج یک بامور وزارت خارج است که نزد
نائب الحکومه میاشد از احوال اقل اجنیه که بحدود ولایت است
معلومات بدست آوردن معاملاتیکه در میان نائب الحکومه
و قونسلاهای اجنیه جاری میاشد اجرا نمودن از
وظائف بامور امور خارجیه است، بامور امور خارجیه
از طرف وزارت خارجیه انتخاب تعیین کرده میشود.
- (۹۰۸) — فرماندان کوتوالی در داخل ولایت بمحافظه امن و آسایش
بامور است، فرماندان کوتوالی از سبب وظائف خود

که متعلق ضبط و ربط ولایت است در تحت امر نائب الحکومه
میباشد منصبدار پولیس که در مرکز ولایت موجود است با
قوماندا کو توالی تابع است، قوماندا کو توالی از امن
و آسایش مرکز ولایت حواشی آن بالذات مسئول است
قوماندا کو توالی در حق مجرمانیکه جرائم ایشان از نوع
قباحت است بعد از ثبوت آن جرائم میدهد قوماندا
کو توالی مردان گریزی هر نوع مجرمها و محکومین گریز را بدست آورد
بقا متعلق آن بحفاظت تسلیم میکند پاسپورت تبعه دول خارج
و پاسپورت تجارت و سیاح و کوچی و کارکش بقرا نظامنامه مخصوصه
آن از اداره مربوطه اش اجرا میشود.

(۱۰۹) — بیچکس از مامورین ولایت براه راست با وزارتیکه آنها
منسوب اند مخابره کرده نمیتواند، و وزارت نیز با مامورین ملحق خود
در هر نامه باشد رأساً او امر داده نمیتواند جمیع مخابرات مرکز
فقط بواسطه نائب الحکومه جریان مییابد و هزاره مکتوبها
و معروضات را که بوزارت خود مینویسد آنرا بالذات احضار نموده

بگرفتن دستخط بر آن مجبور است مگر در صورتیکه نائب الحکومه
بدو امر ماتحت خود بعضی امور خلاف نظام اعطاء نموده
در اجرا و ایجاب آن اصرار نماید آن زمان مأمورین محقا
مجبورند که کیفیت را را سبب وزارت متعلقه شان اخبار و شعائر
(۱۱۵) بصورت عمومی در حال غیاب مأمور اول دوازلت
مأمور دوم ایفا و وظیفه مأمور اول را مینمایند مثلاً
در غیاب نائب الحکومه و حکام اعلی و کلان باقی محکمات
و علاقه داران، مستوفی و سر رشته داران اعلی
و مدیر و مأمور مالیه و در غیاب مستوفیان سر رشته داران اعلی
و مدیر و مأمورین مالیه، مدیر یا مأمور محاسبه و یا سر کاتب
و کاتب اول مالیه و همچنان در جمیع دوازلت حکومت
و کالت مأمور اول را مأمور دوم همان دایره ایفا
م نمایند.

* *

*

تکلیفات و دربار کاتب

دوم، مجلس مشوره ولایت

(۱۱۱) — در هر ولایت یک مجلس مشوره موجود میباشد مجلس مشوره علاوه بر آنکه
مواد متعلق با امور اداره ولایت در تحت مذاکره میگردد یک خدمت
جدگانه در خصوص محکمات یا امورین هم بعد از آن مفوض است
صورت اجرا این است ثانوی او در فضیله که راجع است بحاکمه
امورین مقصود از ج و توضیح میشود .

(۱۱۲) — موادیکه در مجلس مشوره ولایت، متعلق با امور اداره ولایت
مذاکره میشود از قرار ذیل است :-

اموالیه: اجراء خرید و فروش سرکاری عقد قرارداد با نیکه بگو
لازم باشد ترمیم کتیبه تعمیر اینیه سرکاری غذا افتضا تجویز
نمودن بر استلاک دولت املاک خصوصیه بعضی اشخاص
بغرض منفعت عمومیه مطابق نظامنامه مخصوص آن.
امونا فیه: تجویز نمودن بر انشاء یا نیکه در بین مرکز یا حکومتی
تمدید شود مذاکره موادیکه متعلق با امر به زراعت تجارت

تتمت

برای اصلاح

و سایر امور نافعه و لاییت تجویز کشادن دواخانها
و شفاخانها و دیگر چیزها از قبیل آن .
امو بایده تعیین و تخصیص محل بازارها عادی بازارها بزرگتر
و قبرستانها و دیگر موادیک بصحت عمومی متعلق باشد .
امو بایده : اول تجویز در بار تغییر ارتباط علاقه با و قریه یا یکدیگر
دوم ، عنداللزوم بعضی موادیک در مجلس شورای حکومتی یا
ابتداء ذکر شده باشد و بر آن ذکر از طرف
نائب حکومت مجلس خواله گردد و تحقیقات نمودن .
امو بایده : تجویز نمودن در خصوص فرستادن چنان اشخاصیک
در داخل ولایت مصدرفتنه و فسادشدن
و راحت عمومی را مختل و مسلوب سازند
بدراسلطنه کابل خذ و حبس کسانیکه از ادای
محصل مالیات دولت سرکشی و تمرد ورزند .
(۱۱۳) — مجلس مشوره در تحت ریاست نائب حکومت منقده میونما
اعضا (طبیعی) و اعضا (منتخبه) برده هم اعضا شتمل میباشد

اعضا طبیعی اش عبارت است از مستوفی و سرکاتب مکتوب
نویسی و مدیر نفوس و مدیر معارف و قاضی رافعه و مدیر گمرک
و مدیر زراعت و مأمور امور خارجیته .

و اعضا منتخبه اش عبارت است از نمایندگان رعایا
که بموجب قاعده آینده از طرف ایالتی لایحه انتخاب میشوند .

(۱۱۴) — بر این انتخاب اعضا منتخبه مجلس شوره ولایت جمیع کسانی که بابت
مالیه ده میباشند از مردمان صاحب حیثیت اعتباراً بر مکرر دولت
و شهر باینکه مرکز حکومتها باشد و یا از جمله رؤسا قابل بزرگ
چنان نفری را که بدولت مالیه ده باشند موافق مواد
اصول انتخاب و کلاً منتخبه مجلس شوره نائب حکومت میفرستند
و اعضا منتخبه مذکور در تحت ریاست نائب حکومت یا حاکم اعلی
اجتماع نموده از میان خود شان موافق قواعد آئینه نفری را
نمایندگی در شورای دولت انتخاب میکنند .

(۱۱۵) — اعضا منتخبه مجلس شوره تا سه سال ایفا خدمت میکنند
و بعد از سه سال انتخاب جدید میشود .

۲۰۰/۱۰۰/۱۰۰

(۱۱۶) — تجاویز یک مجلس با مشوره متعلق امور اداره ولایت

پیش کنند نائب حکومت با محض سبب استشاریه حال
متابعیت کردن آن مجبور نیستند البته مسئولیت که از آن

تجایز بنائب حکومت با عاید میشود .

(۱۱۷) — در مجلس مشوره کاتب از امور تحریریه آن مسئول است و در

در مجلس مذکره میشود از طرف نائب حکومت حواله میشود و

کاتب خلاصه آنرا می نویسد خلاصه مذاکرات مجلس در کتاب

ثبت و قید میشود، بعد خلاصه ثبت هر مجلس در مجلس آیند

از طرف اعضا موجوده بالا امضا تصدیق میشود .

علاوه بر یک کتاب مخصوص که در این نظامات عمومی و خصوصی

مجلس قید میشود یک کتاب دیگر که براس قید کردن

باشد هم لازم است .

(۱۱۸) — قواعد یک در خدمات و وظائف نائب حکومت با طرز

امور دولت در ولایتهای شان صورت تشکیل وظائف مشوره

ولایت بیان شد همین قاعده عیناً در حق حکومتها اعلی هم جاریست

سوم، حکومتی با کلان

- (۱۱۹) — حکومتی با کلان در تحت اداره یک یک حاکم کلان
میشد در اصل هر حکومتی کلان چند حکومتی موجود میشد
(۱۲۰) — وظائف حاکم با کلان عیناً مانند طیفه با نائب الحکومه است
(۱۲۱) — مرجع حاکم با کلانیکه بیک لاییت یا حکومتی اعلیٰ مربوط
باشند نائب الحکومه با حاکم با سبب اعلیٰ است
(۱۲۲) — در هر حکومتی کلان علاوه بر یک یک مدیر مال یک یک کاتب
مکتوب و یک یک نامور پوسته و عنداللزوم یک نامور مرکب
موجود میشد در مرکز بعضی از حکومتی با کلان اگر کم و تنفس چینی
باشد در آنجا یک نامور خارجیت نیز موجود میشد علاوه بر نامورین فوق
در مرکز هر حکومتی کلان یک ضابطه کوکوالی نیز موجود است
(۱۲۳) — مدیر مالیه و کاتب مکتوب قاضی مخفی مدیر یا نامور نفوس و نامور خارجه
و نامور مرکب اعضا طبعیه مجلس شورای حکومتی با کلان تشکیل میدهد
یک یک نفر اعضا نیکه از هر حکومتی تابع حکومتی کلان انتخاب گردیدند

سوم، حکومتی با کلان

با یک نفر عضو یک از مرکز خود حکومتی کلان منتخب شده است
(اعضا منتخب مجلس شوره یک حکومتی کلان) هستند انتخاب
اعضا منتخب بصورتیکه در فصل مخصوص صورت انتخاب
اعضا منتخب بیان گردیده جریان مییابد.

(۱۳۶) — وظیفه مجلس شوره یک حکومتی کلان عیناً مانند وظیفه مجلس شوره
یک لایت بوده بفیصله دعوی انواع جنون و جنایت ناموریکه
در اصل حکومتی کلان باشند مختار و صلاحیت دارند
(۱۳۵) — کاتبها به حکومتی کلان عیناً مانند کاتبها
مجلس شوره میباشند.

(۱۳۶) — برای تفصیلاتیکه در باره وظائف حاکم کلان
و وظیفه های کافی نامور مینیکه در معیت شان هستند
بفصل نائب الحکومه یا مراجعت باید کرد، اما مجازات
قباحت را اگر قوماندان کو توالی حکومتی کلان نکند شریک
خود قوماندان میدهد و الا پایا ترا شد تحقیقات ابتدایه
آنها نموده حکم مجازات را حکام میدهند.

تیمار
خود را از کاتبها
است

چهارم: حکومتی ها

- (۱۳۷) — در هر حکومتی یک نفر حاکم می باشد مرجع حاکم یا اول و دوم و سوم، نائب الحکومه یا و حاکم یا اعلی و حاکم یا کلان می باشند مابین حاکم یا درجه اول و دوم و سوم در حقوق خدمات هیچ فرق نیست این اناستنها از روی وسعت اهمیت اثره حکومتی است.
- (۱۳۸) — حاکم یا درجه اول با انتخاب (انجمن یا مورین وزارت داخله) تعیین و بنظوری های یونی نصب میشوند و حاکم یا درجه دوم و سوم از طرف (انجمن انتخاب یا مورین وزارت داخله) انتخاب و بنظوری وزیر داخله مقرر میگرددند.
- (۱۳۹) — حاکم یا در داخل حکومتها به خودشان بتدیر امور و ضابطه و مالیه و سائره امور و بحین ایفاء نظامات دولت و اجرائی او امریکه بموجب نظامات از طرف نائب الحکومه یا برایشان ده شود مجبورند.

(۱۳۰) — حکام از محافظت امنیت داخلی حکومتها بے خود
مسئول اند بر اے اجرا و ایفا بے امور انضباطیہ
بمحیت حاکم بقدر لزوم قطعات کو توالی میباشد
که یک قسم آن در مرکز حکومتی خود حاکم مانده قسم دیگر
آن در علاقه یا و نقاط لازم تعیین و تقسیم هستند
منصبداران کو توالی حکومتی در تحت امر حاکم حکومتی
خودشان حرکت میکنند .

(۱۳۱) — حاکم یا در خصوص ایفا و یا اجمال خدمات رعایت
و یا عدم رعایت احکام قانونیه و نظامیه مأمورین
که در دائره حکومتها بے شان باشند متماذا
اجرا بے تدقیق و تفتیش مینمایند، در حق مأمورین
ماتحت که از ایشان اذضلع مخالف نظام سرزند
و یا بر رعایا بے ماتحت ظلم و تعدی شان میشود
حاکمها بر وفق فصل مخصوص محاکمه مأمورین اجرا
تحقیقات مینمایند .

(۱۳۲) — حاکمها بنظم و اصلاح را با گذرگاههای صعب‌المرور
 که در بین قریه‌ها هستند و بحسن محافظه طرق عمومی
 در داخل حکومتها به شان باشند نیز وظیفه
 هستند در آنخصوص از بالا دست خود سر رشته بگیرند
 (۱۳۳) — وظائف حاکمها بقرار ذیل است —

اول — برای کشادن مکاتب ابتدائیه و برای
 استخدام معلمین سیار مابین قبائل کوچی
 از بالا دست خود سر رشته گرفتن
 و تشویق و تحریک نمودن بچه‌های کوچی
 و دیهاتی را که در مکاتب ابتدائیه هستند
 از بهر تحصیل بمکاتب مراکز ولایات و مرکز سلطنت
 دوم — دستگیر ساختن و تعقیب نمودن هرگونه مجرمان
 و محکومین گریزی که داخل حکومتی او فرار
 دیا اخذ مقام نموده باشند
 سوم — تحریر کردن نفوس مالی در جمیع دایره حکومتی

بازرسی و اصلاح

از اراکین و قضاة و کاتبان و غیره

بی کم و کاست بواسطه مأمور نفوس.
چهارم - اجبار نمودن علاقه دار و قریه دار را
بر اینکه جمیع تولدات و وفیات نقل مکان
و آتش زده گی خرمن و آمده گی سیلاب
و ازین قبیل وقوعات مهمه را بر وقت
و زمانش برابر اخبار نمایند.

پنجم - اشخاصی را که در عدم ادا محمول
سرکاری اصرار کنند بایادداشت
مأمور مالیه بحضور مجلس مشوره محاکمه کردن
و بعد احکم تا بهی روز بندی کردن و تقدیم
کردن فاضله مبالغ مستحصله بکار
بخزینه مرکزی و لاییت پس از جدا کردن
مبلغیکه بموجب نظامنامه (بودجه)
برای خود اداره حکومتی تخصیص شده است.
ششم - نظارت مراقبت کردن بر اجراءات کار در اینها

هیئت طبیعیه سیار که بغرض تداوی امراض مالی
قریه یا انتخاب شده اند که آیا بقرار نظامنامه خود
همه قریه ها را دور و گردش نموده بیمارها را بحسن
صورت معالجه و دوا پاسے سازا کاملاً
اعطا نمایند یا خیر .

هفتم - دقت نمودن بر اینکه جنگلها بے دخل حکومتی
او خراب نشود و همت گماشتن در تربیت
و تکمیل جنگلها و درخت زارها بے نو .
هشتم - فوراً گرفتار کردن ارباب جرائم از هر قسم که باشند
از آنجمله مجازات نمودن فاعلین قباحت را
بموجب تحقیقات و تسلیم کردن مرتکبین جنحه
و جنایت را بحکم عدلیه حکومتی خود .

نهم - تشویق نمودن مالی را بترقی و توسیع زراعت
و تجارت صناعتیکه در داخل حکومتی او برپا
داشته باشد حاکم یا بعضی ازین طائفه را

(الاصحاح)

بالذات بعضی را بصلاح و صواب دید مجلس

مشوره خودشان ایفا نمایند .

(۱۳۴) — در معیت حاکمها علاوه بر منصب اگر کوتالی که قبلاً ذکر شد

یک یک مأمور مالیه و یک یک مأمور نفوس هم میباشند

(۱۳۵) — مجلس مشوره حکومتی در تحت ریاست حاکم ماموقد میشود

درین مجلس بنام اعضا طبعیه و اعضا منتخبه

و قسم اعضا موجود میباشند .

اعضا طبعیه در مجلس مشوره شان مأمورین مالیه و نفوس قاضی

ابتدایه هستند و اعضا منتخبه آن عبارت است

از نفرهاییکه از میان اهالی منتخب شده باشند

(۱۳۶) — اعضا منتخبه مجلس مشوره حکومتی عبارت است از یک نفر اعضا

از هر علاقه تابع یک حکومتی انتخاب گردیده اند بایک نفر

عضو یک از مرکز خود علاقه حکومتی انتخاب گردیده است

انتخاب اعضا منتخبه مجلس مشوره حکومتی بصورتیکه در فصل

مخصوص (صورت انتخابات اعضا منتخبه)

در خاتمه بیان گردیده جریان مییابد مدت خدمت اعضا
سه سال است بعد از اختتام مدت اعضا
جدیده انتخاب میشود .

(۱۳۷) — مجلسها مشوره حکومتی تنها در خصوص اموریکه بداره حکومتی

تعلق دارند اگر مینمایند و با منظوری بالادست خود
حاکمه اموریکه مرکب قباحث شد با شتند رای دادن
در حق آنها از جمله وظائف مجلسها مشوره حکومتی شمرده میشود
واجب آن خاص تعلق بمنظوری حاکم بالادست دارد .

(۱۳۸) — نائب الحکومه یا و حکام اقل در ماه یکروز بروز با جمعه در

مساجد جامع از مضمون فوائد اعلانات و نظامات دولت
برای ایقاظ و آگاهی مالی نطقها را مفید نمایند .

ضمیمه

(۱) — نائب الحکومه و حکام اعلی و کلان در مواقع و عادی مهم

که بین دو اقوام واقع شود و قوه اداره حکام محلی را
برای حل و فصل آن کافی نداشته باشند یا در موضع

مناقشه رفته و یا دعوی را در مرکز جلب کرده قانوناً
تصفیه نمایند .

(۲) — باقی دارائے که از یک ولایت بدیگر ولایت
نقل مکان کنند و یا اشخاصیکه برائے فیصله محاکمه
از دیگر ولایت جلب آنها ضرور شود - نائب الحکومها
و حکام محلی آن ولایت برائے جلب این چنین اشخاص
و امثال آن بدو ذریعہ وزارت بولایت متعلقہ آن
مخابره کرده میتوانند .

(۳) — کسانیکه بیک حکومت و یا ولایت محکوم مجازات
قتل و سرقه میشوند، هرگاه متوطن آن حکومت یا ولایت
نبوده جدید وار د شده باشند نائب الحکومها و حکام
محلی نظریه تذکرہ آنها از ولایات و یا حکومتی مسکونہ
سابقہ شان معلومات گرفته اگر در آنجا قبلاً مرتکب
جرم گردیده باشند از روی معلومات افعال مجرمت
سابقہ در بارہ این جرم حالیه آنها نسبتاً تعیین نمایند .

و اگر کسی بقتل محکوم شود یا سرقه متوطن آن حکومت یا ولایت نبوده جدید وار د شده باشند نائب الحکومها و حکام محلی نظریه تذکرہ آنها از ولایات و یا حکومتی مسکونہ سابقہ شان معلومات گرفته اگر در آنجا قبلاً مرتکب جرم گردیده باشند از روی معلومات افعال مجرمت سابقہ در بارہ این جرم حالیه آنها نسبتاً تعیین نمایند .

(۴) — دعاوی حقوق العباد و حقوق الله که با هم مشترک باشند بگاه

مدعی دعوی حقوق العباد را ثابت کرده نتواند بر آن فیصله بدهد

حقوق الله همچنان دعاوی سرقت یا قتل که در شه مقبول

یا شخصی که مالش سرقت شد دعوی خود را قاضی کرده نتواند

دیاد بگیرد لحنوطات از دعوی خود صرف نظر کند و مجازات

حقوق الله در باره مجرم اجرا شده معطل ماند بر آن فیصله

این چنین دعاوی حقوق الله تنها و یا حقوق الله و حقوق العباد

مشترک حکام محلی تا زمان تعیین مدعی عمومی موقتاً بر آن دعوی

یک نفر از اشخاصیکه اهلیت و کالت را داشته باشند

وکیل مقرر دارند.

(۵) — علی العموم منطوقیکه از محالات مختلفه در یک محل تحت نظام جرائم

آمد و توقیف خانه همان محل توقیف میشوند، قاضی محل در فیصله

جرائم جزائیة آنها مجاز است اما در دعاوی حقوقیه بگاه

مدعی مدعی علیه در یک محل باشند، و مدعی دعوی کند اگر چه

معامله آنها در دیگر نقاط واقع شده باشد فیصله آنرا قاضی محلی

کتاب

مدعی و مدعی علیه در آن اقامت دارد، می نماید
و اگر مدعی علیه به محل مسکونه خود متوقف باشد
این قسم فیصله یا بقاضی محل مسکونه مدعی علیه
تعلق است .

(۶) — بر علیه اشخاصیکه دعاوی مشترکه حقوق العباد حقوق
در محاکم افغانستان کرده میشود، هرگاه مدعی قبل
از صدور فیصله غائب شود حصه حقوق الله مطابق
ماده (۴) ضمیمه بدعاوی عمومی و یا یک نفر وکیل که
از طرف حکام محلی موقتاً باین وظیفه مأمور میشوند
اقامه کرده فیصله میشود، دعوی حصه حقوق العبد
اگرچه زمان حاضر شدن مدعی معطل گردید حقوق العبد
حصه مظلون مستحق حبس نیست .

* *

*

محمد عظیم اللهیات اساسیه و مقرر کاتبه

پنجم : علاقہ ہا

(۱۳۹)۔ حکومتیہا بر علاقہ ہا تقسیم میشوند و ہر علاقہ نظر بدرجہ
مناسبت خود از چند قریہ ترکیب می یابد و ہر علاقہ

یک علاقہ دار اجراء حکومت مینماید .

(۱۴۰)۔ علاقہ دار باید شخص خوانندہ و نویسندہ با عفت ناموس
بودہ عمرش ہم بیچ صورت از (بیست سال) کم نباشد .

(۱۴۱)۔ علاقہ دار با اجراء وظائف ذیل مجبور است .

اول : در رعایت با حکام شرعی و بہ پابندی آن ہالی علاقہ
خود را دائماً مجبور نمودن .

دوم : آرباب قہرم جرائم مشہورہ را فعلاً توقیف و ستمکین

قباحت را بصلاح و تجویز مجلس مشورہ علاقہ خود بازدارہ

اختیارات او کہ در آیندہ توضیح یافتہ مجازات نمودن و مجرمین

جنحہ و جنایت را با دوق تحقیقیہ ابتدائیہ شان حکومتی بالا

دست خود سپردن ، در صورت ظہور یک جنایت کہ

فاعل آن مجبور باشد علاوه بر دوام نمودن در اجرا
تحقیقات ابتدائیه آن و جستجوی مجرم بحکم بالادست معلوما
مفصله دادن هر حکمیکه از طرف حکام مافوق او در خصوص تجویز
جانی بر اے او صادر گردد متابعت نمودن و احکام
جمع اعلامات متعلق مسائل حقوق و جزا که باو میرسند
در معرض اجرا گذاشتن، احکام دیت خون و جزا
نقدیر بلا توقف و بدون فوت وقت فرصت اجرا داشته
مبلغ دیت را بفرستد مقتول و جزا اے نقدیر بخریند
قریب تو درج نمودن .

سوم. در تطهیر صفائی علاقه حکومتی خود از هر گونه کندی غلاطت
صحت عمومیه را اخلال ننماید سعی بلیغ نمودن .
چهارم. بر موقع ورود یک از بهیئت ها اے صحیه بسیار که
داخل علاقه داری وی میشود در استفاده مضربها
و بیمار پانان جد و جهد بسیار نمودن .

پنجم. در اصلاح خرابیها جزوی آنها تهملکه ناکه در بیقرمیهها

در تنظیم امور
در اداره امور

میا شد کوشش ورزیدن .

ششم۔ در ترمیم و تعمیر مساجد و خراب نشدن شان توجه نمودن .
ہفتم۔ بحسن محافظہ ہر نوع میانیکہ از طرف دولت تعمیر
شدہ باشند دقت و بر آ کر ترمیم و تعمیر جاہاے
مرمت طلب آن اجراے پیالیش نمودہ لازم تعمیر
آزاد ازہ حکومتی عرضہ داشتند .

ہشتم۔ مکتبہاے راکہ در اخل علاقہ اوہستند و انما تفتیش و بحسن
ایفاے وظیفہ معلمین آن علم آوری نمودن .
نہم۔ بر موقع طہو حریق و سیلاب آتش زدہ کی جنگل و غرض آفتاب
سائرہ تدبیر لازمہ انسدادیہ اتخاذ نمودن .

دہم۔ در حفظ و وقایہ جنگلہاے طبیعی از تلف شدن بر آ
بسر رسانیدن جنگلہاے فوایدی را تشویق دادن .
یازدہم۔ در تحصیل حاصل سرکاری بدرجہ کوشش نمودن کہ بر زمین چپکس
از رعایا داخلہ علاقہ وی چیز باقی نماند و علاوہ از مالی
خارج دائرہ نظامت اضافہ ستانی نشد .

(۱۶۲) — علاقه دار بر برائے مجازات نمودن اهل قباحت از رعایا چو

صلاح و صواب بدین مجلس مشورہ خود تنہا تادہ روز نظر بندى و
یکصد روپیہ جزا نقدی صلاحیت اردو محکومتیہ کہ اضافہ بر آن
باشد از حاکم بالادست خود باید از فن اجازہ بخوابد .
علاقہ دار بحس کردن اشخاصیکہ در عدم ادائیات دولتی
اصرار کنند اختیار ندارد .

(۱۶۳) — با علاقہ دار یک کاتب و در منطقہ علاقہ اش کم فرزہ کو تو

موجود ہست کہ منصب دار آن در تحت امر علاقہ دار اجرا
مأموریت و ایفاے خدمت مینماید .

(۱۶۴) — در ہر علاقہ یک مجلس علاقہ داری موجود می باشد

در تحت ریاست علاقہ دار از سہ عضو دیگر کہ از معتبرین مالی

علاقہ و قریہ ہا باشند برائے سہ سال از طرف مالی

قریہ ہا و قبائل انتخاب میشود .

انتخاب اعضا (مجلس مشورہ علاقہ داری) مطابق

قانون انتخابات است .

ششم، قریہ ہا و قبائل کوچی

(۱۴۵) — ادارہ ہائے (قریہ ہا) و (قبائل کوچی) محل است
برو سائے ایشان در خصوص در نظامناہ مخصوص
ادارہ ولایات قواعد قطعیہ و مفصلہ موجود است.

* *

*

مکر عظیم و غیر آفات اسامیہ در ہر ارتقا

دیوان سنجش

(۱۴۲) - دیوان سنجش بتدقیق همه اوراق حسابیه دولت علیه
افغانیه مأمور است .

(۱۴۷) - وزیر مالیه و مدیر محاسبه عمومیه مجبور است که اوراق
حسابیه هر ساله را با جزئیات و تفرعات آن به عدلیه
در نظامنامه محاسبه عمومیه توضیح یافته بایلان سنجش
بفرستد، اگر به عدلیه کور اوراق حسابیه را نفرستاد
وزیر مالیه و مدیر محاسبه عمومی مسئولند، دیوان سنجش
در اثنای این تحقیقات تدقیق میکند که آیا همه
مصارف دولت با اوراق معسره نظامیه موافق
ساخته شده اند یا نه، و آیا تکمیل واردات دولت
تحصیل گردیده یا خیر، و در نتیجه این تحقیقات و تدقیقات
وزیر مالیه و مدیر محاسبه عمومیه مسئول شناخته میشوند
یک موازنه حقیقیه بودجه که بوزارت مالیه تنظیم میشود

بعد از تدقیقات بحضور مبارک شایانه تقدیم مینماید.
(۱۴۸) — دیوان سنجش مرکب است از یک رئیس و شش نفر
رئیس و اعضا دیوان سنجش از طرف اشرف علی حضرت بایک
انتخاب و تعیین میشوند.

کاتبهای سنجش به انتخاب اعضاء دیوان سنجش
و منظوری رئیس آن مقرر میشوند.

(۱۴۹) — دیوان سنجش بهیچیک وزارت مربوطیت ندارد
و برآه راست بحضور اشرف الوکاه مسئول شناخته
میشود و بمطابق نظامنامه مخصوص خود ایفا وظیفه مینماید.

* *
*

محمد عظیم اللهیات اساسیه و وزیر ارکان

حکومت عسکریت

(۱۵۰) — بحجرتیکه به اعلان حکومت عسکریت لزوم دیده شود، بنابر

و گذارش وزارت عدلیه بامروارده سنیة اعلیٰ حضرت

ملوکانه یک بیان نامه نشر میشود که بیان نامه مذکور بر حقیقت

ذیل محتوی میباشد —

اول — حدود منطقه ملکه که در آن حکومت عسکریت اعلان

گردیده است مکتلاً تعیین و تحدید میشود .

دوم — سبب اعلان حکومت عسکریت بیان میشود .

سوم — اگر حکومت عسکریت موقتاً اعلان گردیده باشد

تاریخ اختتام آن نیز توضیح میگردد .

چهارم — امر بزرگ عسکریت نیز تصریح و نشان داده میشود .

پنجم — در منطقه که حکومت عسکریت در آن اعلان گردیده است

افعال و حرکاتیکه ارتکاب آن ممنوع است ذکر

و تشخیص میشود [مثلاً از قبیل سلاح کشاندن و در چاک

مجلس شورای

آشکار و پنهان اجتماع نمودن، و شبانگاه بعد
ساعت معین گشت و گذار نمودن و غیره).
(۱۵۱) - در منطقه که در آن حکومت عسکریه اعلان گردد، همه
وظایفیکه عاید به امنیت و انضباط مملکت باشد،
بقوماندان بزرگترین عسکری که در آنجا هست انتقال
میابد، و یا اگر لازم دیده شود بمناطق مذکور مخصوصاً
از طرف اشرف پادشاهی یک قوماندان عسکری
فرستاده میشود، و ریاست حکومت عسکریه
بشار الیه تفویض میگردد.

(۱۵۲) - در منطقه که در آن حکومت عسکریه اعلان گردد، محاکمه
از باب جرائمیکه جرم شان متعلق باخلال امنیت داخلیه
و یا خارجیه دولت باشد در دیوان حرب عسکری اجرا
میشود و تفصیلات این جرائم در (باب اول) و (فصل اول)
اول دوم) نظامنامه جزای عسکریه شرح و توضیح گردیده است.
محاکمه کسانیکه مرتکب یکی از افعال ممنوعه که در اعلان نشان

داده شده گردیده باشند نیز در دیوان حرب عسکری
ملاحظه میشود .

(۱۵۳) — دیوان حرب عسکری که بحکومت عسکریه مربوط میباشد

از یک رئیس و شش اعضاء ترکیب مییابد رئیس دیوان
حرب عسکری همه حال باید از رتبه رئیس حکومت عسکریه
کمتر باشد درین دیوان حرب بقدر لزوم نویسند و هر چه
میباشد و در معیت رئیس دیوان حرب عسکری برای
بندیرهای موقت و بغرض تأمین انضباط داخل و خارج

دیوان حرب عسکری در اثنا محاکمه نظریه اهمیت و وسعت کار
بدرجه یک تولی و یا یک کاندک قوه عسکری اعطا میشود .

(۱۵۴) — مرکبین جرائم قاعده (۱۵۰) هر زمانیکه گرفتار شوند از طرف

رئیس حکومت عسکریه با ذرات تحقیقات ابتدائیه شان
یک جابر رئیس دیوان حرب عسکری تحت الحفظ تسلیم
کرده میشوند .

(۱۵۵) — دیوان حرب عسکری کل و طریکیه در قاعده (۳۸) نظامنامه

محمد علی شاه قاجار

در این باب

جزای عسکری بیان گردیده است و آنکه مجرم را اجرا میکند
و در باره او از قرار نظامنامه جزای عسکری یا اگر در آن
موجود نباشد بموجب نظامنامه جزای عسکری تعیین جزا
مینماید و اعلام مفصل آنرا که تنظیم داده است بر آن اجرا
به رئیس حکومت عسکریت تقدیم میکند.

(۱۵۶) — هنگامیکه حکومت عسکریت اعلان کرد فیصله پاییکه از دیوان

حرب عسکری داده میشود هیچ سبب بهانه دوباره قابل
مرافعه و تمیز نیستند، هرگاه فیصله که در باره مجرم از دیوان
حرب عسکری صادر گردیده عبارت از جزای حبس یا زنده ماندن
باشد فی الحال از طرف رئیس حکومت عسکریت منظور و امضا
گردیده و محکوم با اعلام امضا شدنش محفوظاً بنایب محکوم
و یا حکام اعلی سپرده شده در حبس خانه عمومی جزا خود را میابد.
اگر محکومیت عبارت از جزای حبس دوام و یا حکم اعدام باشد
بغرض منظوری حضور علیحضرت شهبازی اعلام فیصله نظر
رئیس حکومت عسکریت بوزارت حربیه تقدیم گردید و بعد از آنکه

در این باب

از طرف اشرف پادشاهی منظومه فرموده شد علامه مذکور
با فرمان نشان شهر یاری کجا از طرف وزیر حربیه رئیس
حکومت عسکریه اعاده گردیده بنائب الحکومه یا حاکم اعلی
سپرد و معروض اجرا گذاشته میشود، مگر میکده در باره او
حکم اعدام صادر گردیده باشد معامله اعدام و بطریقیکه
در باب اول قانون نامه جزای عسکریه بیان گردید
از طرف رئیس حکومت عسکریه بشرط حاصل گردن منظومه
حضور و الا می شهر یاری اجرا میشود.

(۱۵۷) - در صورت ظهور بعضی احوالات فوق العاده در باره
منظومه حکم حبس دوام و حکم اعدام از حضور مبارک
اعلیحضرت شهر یاری بنائب الحکومه یا حاکم اعلی و یا خود
رئیس حکومت عسکریه اختیارات داده میشود پس در اینصورت
بهمه حال این فقره باید در جهان فرمان همایونی که در خصوص
اعلان عسکریه باشد درج و تصریح گردد.

(۱۵۸) - رئیس حکومت عسکریه بدون حواله نمودن بدیوان حرب،

کتابخانه

تجدیدات و تحولات

عسکری باتخاذ قرار ہے ذیل مختار است۔
اول۔ اشخاصیکہ بدرجہ قیادت سبیکے از افعال
منوعہ کہ در اعلان نامہ حکومت عسکریت
تصریح گردیدہ است مرتکب شدہ باشند
نہایت تا چہل و پنج روز جزا حبس دادن۔
دوم۔ خواہ از طرف روز باشد خواہ از طرف شب
بلا تفریق خانہ ہر کسے را کہ شبہ ناک
باشد باصول مخصوص آن تلاشی نمودن۔
سوم۔ ہر کسیکہ مظنون باشد درانی الحال توقیف
نمودہ دربارہ او اجرا تحقیقات ابتدائیہ نمودن
ومتعاقباً او را بدیوان حرب عسکری فرستادن۔
چہارم۔ اشخاص شبہ ناک بد معاش و گروہ ملاکڑ
و ادبائش را از منطقہ حکومت عسکریت بخراج
طرد نمودن۔
پنجم۔ مکاتباتیکہ بار باب جرایم و یا اشخاص شبہ ناک

عاید باشد از پوسته خانها طلبیده آنها را
کشادن و از نظر گذرانیدن .

ششم - هر قسم اخبار با درو ز نامه بار موقتاً یا موقتاً
نمود مختل کردن .

(۱۵۹) - رئیس حکومت عسکریه براسه اعاده امنیت و انضباط
با اتخاذ هر نوع تدبیریکه لازم به بیند ، بطلبیدن هر قدر قوه
عسکریه که مناسب داند مختار و صلاحیت دار است .

(۱۶۰) - مجرم بهر رتبه و ناموریتی که باشد بهمه حال محاکمه اش
در دیوان جرمی که در قاعده (۱۵۳) بیان گردیده جایز است .

(۱۶۱) - اگر حکومت عسکریه موقتاً اعلان گردیده باشد بعد از
شدن همان تاریخیکه در فرمان های یونی تصریح گردیده است
خود بخود منسوخ میشود و اموریکه متعلق بامنیت و انضباط باشد
تکراً بحکومت ملکیت انتقال میابد .

لاکن اگر احوالیکه اعلان حکومت عسکریه را موجب گردیده است
هنوز کامل زایل نشده باشد بایک فرمان ثانی های یونی لا اقل

از یک هفته پیش از حلول یوم موعود مدت آن تعدیل میشود
اگر اعلان بلا تعین مدت باشد بحدی که در اصل شدن احوال
فوق العاده که موجب اعلان حکومت عسکریت گردید
است بایک فرمان ذیشان بپایونی که بموجب معوضات
وزارت عدلیه در باره منوخ گردیدن حکومت عسکریت
صادر گردد حکومت عسکریت منوخ میشود.

(۱۶۲) — در منطقه که در آن حکومت عسکریت دوام کند غیر از اموریکه

به امنیت و انضباط متعلق باشند دیگر کافه معاملات
بقرار سابق جریان داشته میباشد و عاکنه معاملات
حقوقیه و تجاریه و جرائمیکه به امنیت و انضباط متعلق نداشته
باشد هم بالطبع در محکمات عدلیه پیش و فیصله میشوند و
رئیس حکومت عسکریت بین کارها قطعاً حق مداخله ندارد.

* *

*

فصل سوم

(محاکمه نامورین مملکتیه و عسکریه علی العموم)

محاکمه نامورین مملکتیه

(۱۶۳) — محاکمه نامورین مملکتیه که جوامع شان متعلق با امور نامورین

شان باشد در محاکم نامورین مملکتیه اجرا میشود .

و نیز منازعات و مناقشاتیکه در اثنا ایفا و طیفه در میان

نامورین در عایا پیدا شود مرجع محاکمه شان مجالس مشوره و

محاکم نامورین شور و دولت میباشد فقط مرجع فیصله جرایمیکه نامورین

خلج و طیفه بوده مرتکب آن شوند محاکم عدلیه است .

(۱۶۴) — محاکم نامورین عبارت است از محکمه ابتدائی و مرافعه و نیز

شور و دولت و مجلسها مشوره مربوطه ولایات حکومتها

(بیتها)

اعلیٰ و کلان، مجلسها مشورہ حکومتها بعد از اجازه بالا
دست تنها بجا آنکه مرتکبین قباحت اجازه دارند.
محاکنہ مامورین در محکمہ ہائے فوق از قرار ذیل اجرا میشود.
(۱۶۵) - یک ماموریکہ در مطلق ماموریت خود مرتکب یک جرم
گردد ہر گاہ مامور مذکور در اطراف و ولایات مستخدم
باشد از طرف نائب الحکومہ یا یا حاکم ہائے اعلیٰ کلان
و اگر در دائرہ ہائے مرکزیہ مستخدم باشد از طرف وزیر
و یا مدیر ادارہ مستقلہ کہ بآن منسوب است (بواسطہ
یک ہیئت تحقیقیہ کہ مرکب از مامورین دولت باشد)
در حق او امر اجرایی تحقیقات ابتدائیہ دادہ میشود.
این تحقیقات موافق با حکام مخصوص نظامنامہ اصول
حاکمات جزائیہ کہ لارج بوظائف مستنطقین است
اجرا میگردد.

اول - در حالیکہ رئیس محکمہ در تحقیقات مذکور نقصان بیند
بہ ہیئتہائے تحقیقات صورت مسئلہ را پس نمیکند

تا اكمال پذيرد .

دوم۔۔ اور اق تحقیقہ ماورین از طرف میثماے
سابق الذکر مرتب شد در مرکز بوکیل
اثبات جرم کہ از طرف وزارت معین شود
و در ولایات بوکیل اثبات جرم کہ از طرف
نائب الحکومتہ و یا حاکم اعلیٰ یا کلان تعیین
گردد، سپردہ میشود .

سوم۔۔ حکمہائیکہ از محکمہ ہائے ماورین دادہ میشود
یا بہ انقضائے مدتہائے اعتراض و رفعہ
و تمیز و یا بصدور حکم بنا بر اعتراض محکوم
از مرافعہ یا تمیز کسب قطعیت مے نماید .

(۱۶۲)۔۔ کسانیکہ بقرضابطہ (۱۶۵) بر تحقیق ماورین مستند
مجبورند کہ کافہ دلائل اماراتیکہ مدار اثبات جرم باشند
ببیانات و اسامی شاہدان و اوراق تحقیقہ را بیک
خلاصہ آن بذاتیکہ تحقیقات ابتدائہ را امر کردہ است

مقرر فی کتبہ ایالت اساتید مدرسہ

در محاکمه

تقدیم نمایند از روی نتیجه تحقیقات اگر شخصی که در باره
او امر تحقیقات ابتدائی صادر شده بری الذم ظاهر شود
از طرف هیئت تحقیقی که قرار داد عدم لزوم محاکمه بر آن
ادوا ده میشود و تحت محاکمه آید و الا بروق قاعده
تحت محاکمه گرفته میشود.

(۱۶۲) - محاکمات مأمورینیکه براه راست از حضور ملوکانه منصوب
شده باشند خواه از نوع قباحات یا از نوع جرم و جنایت
باشد همه حال در محکمه ابتدائی مأمورین ملکیه اجرا میشود
و بعضی اجرا پذیرفتن محاکمه اینگونه مأمورین لازم است
که همان وزارت و یا اداره مستقل که او بدان منسوب
بمختور شایان معروضات نموده شرف صدور را از
سنتیه را حاصل دارد.

(۱۶۸) - مأموریکه در حق او تحقیقات ابتدائی اجرا گردیده است اگر
از چنان مأمورین نباشد که براه راست از حضور شایان
منسوب گردیده است و جرم و از نوع قباحات بوده و مرکز

تقدیم نمودن اسناد و اسرار

دستگاه قضایی

ولایت یا حکومتی اعلیٰ یا کلان مستخدم باشد محاکمه اش
در مجلس مشوره همان مرکز اجراء پذیرد و حکمیکه در حق او
داده میشود از طرف نائب الحکومه یا حاکم اعلیٰ و کلان
تصدیق و اجراء میگردد و هرگاه در حکومتها مستخدم باشد
محاکمه اینچنین مأمورین بعد از اجازه یک مرتبه بالادست
مربوطه آن در مجلسها مشوره حکومتی فیصله میشود و فیصله
که در حق او صادر میگردد از طرف همان بالادست اجراء میگردد
هرگاه مأمور مذکور مستخدم بیکه از دوا و روزارتها
و یا اداره مستقلة مرکزی باشد و اوراق تحقیقات
ابتدائی جرم او (باجناب انتخاب مأمورین) همان رتبه
و یا اداره مستقلة که آن جنوب است حواله محاکمه
میگردد و حکمیکه در آن مخصوص داده میشود بتصدیق وزیر
و یا مدیر مذکور انفاذ مییابد، حکمها تیکه در باره جرائم
نوع قباحت صادر میشود هیچ قابل مرافعه و تمیز نمیشوند.
(۱۶۹) م. مأمورینکه در اطراف مستخدم باشند هرگاه مرتکب جرمی

و در صورتی که در این
مأمورین در این
مأمورین در این

از نوع جنح و جنایت شوند محاکمه شان در مجالس مشوره
ولایت یا حکومتی اعلی و یا حکومتی کلان که به آن منسوبند
فیصله و بقرا ذیل اجرا میشود .

اول -- اگر فیصله از نوع جنح باشد و محکوم علیه موقوف نماید
پس اگر حکمیکه در باره اوصاف در گرد و عبارتند پس
یکساله و یا یک هزار روپیة جزا نقدی باشد اعلام آن
از طرف نائب المحکوم یا حاکم اعلی و یا کلان که امر
محاکمه از طرف او داده شده منظور و اجرا یابد
و متعاقباً بوزارت و یا اداره مستقر که محکوم علیه
به آن منسوب است اطلاع دهی ینماید .

و اگر حکم مستلزم حبس بالاتر از یکسال و اضافه از
یک هزار روپیة الی سه هزار روپیة بود از هر منظوری
بوزارت یا اداره مستقر که نامور مذکور به آن
منسوب است تقدیم گردیده و بعد منظوری وزیر
و یا مدیر مستقل فیصله مذکور در ولایتیکه بان عاید است

در محکومین جنح و جنایت

موضع اجرا گذاشته میشود.

دوم... اگر جرم نامور از نوع جنایت باشد و نامور حکم را
که در حق او داده شده است مرافعه نماید علام
بهان وزارت و یا اداره مستقلة منسوبه او تقدیم
گردیده از طرف وزارت نیز از بهر منظور مخصوص
شایان عرض میشود و هر حکمیکه بتصدیق شایان برسد
در ولایت منسوبه نامور در موضع اجرا گذاشته میشود.
سوم... هرگاه یک ناموریکه بجرم جنحه و جنایت محکوم گردید
باشد و حکمیکه که در باره او صادر گردیده مرافعه
نماید و یا حکومت نسبت فیصله محکمه ابتدائی
قانع نشده مرافعه بخواند و اوراق حکم به محکمه مرافعه
نامورین شوراسی دولت سپرده میشود بعد
از تصدیق محکمه مذکور اگر محکوم علیه و یا حکومت
دعوی را تمیز کردن خواهش داشته باشند
اوراق مذکور به هیئت تمیزیه شوراسی دولت سپرده میشود.

و هیئت مذکور دعوی را تمیزاً ملاحظه نموده حکم آنرا تصدیق
مینمایند. اوراق محاکمه مجربین جنحه و جنایت که در محکمه
مرافعه نامورین و یا هیئت تمیزیه شورای دولت
مرافعه و تمیز میگردند با اعلام آن وزارت یا اداره
مستقله که نامور مذکور بدان منسوب است، واپس
سپرده میشود و حکمیکه در حق محکومین جنحه باشد
بنظوری و زیر و یا بدیر مستقله که محکوم بآن عائد است
اجرا مییابد و در حق محکومین جنایت بجنوب پادشاهی
عرض می شود.

(۱۷۰) — هرگاه ناموریکه مرتکب جنحه و جنایت گردیده
است منسوب باشد بیک از دوائر
وزارتها و اداره مستقله مرکب
محاکمه اش در محکمه ابتدائی نامورین
ملکیه اجرا می شود، در صورتیکه محکوم
دعویا مرافعه ننماید انظام محکومین جنحه

بنظوری وزیر و یا مدیریکه بآن منسوب است
و اعلام محکومین جنایت بنظوری حضور
شایان در موقع اجرا وضع می شود، اگر امور
فیصله را مرافعه می کنند دعوی سر از نو در محکمه
مرافعه نامورین ملکیت رفیت می شود و اگر امور
بر فیصله باینکه از محکمه مرافعه صادر می شود
اعتراض کنند در هیئت تمیزی ملاحظه میابد.
(۱۷۱) — اگر در باره یک ناموریکه مرتکب جنایت گردیده
باقی حکم اعدام یا حبس دوام صادر گردد و نامور خوا
تمیز کردن نخواهد یا نخواهد بهمه حال براس تمیز
شدن، آن فیصله پاس مجرین مستحقین لایات
بطریق رسمی بواسطه وزارت یا اداره مستقله
که بآن منسوبست و فیصله پاس مجرین دعا
مرکزیه وزارت را از محکمه ابتدائیه نامورین
به محکمه مرافعه توذیع می شود، محکمه مذکور در فوق

بازگشت

از نظر تدقیق گذشته است و اگر فیصله موافق
قانون دید تصدیق و الا نقض نموده محاکمه
سراندر در دایره مذکور رؤیت می گردد
و فیصله با اعدام یا حبس دوام که
بتصدیق محکمه مرافعه میرسد بعد از ملاحظه
بهیئت تمیزه با منظوری حضور مبارک اجرا
می شود.

(۱۷۲) — تحقیقات استانی مجربین منصوبه وزارت
و اداره مستطه که بوزارت و اداره
مربوطه اش می رسد و زیر مدیریت همان
وزارت بگرفتگی کیسل مجبور است
تا و کیسل مذکور مقابل نامور مجرم در محکمه
نامورین، مدعی اثبات جرم گردد
و در ولایات و حکومتها نیز از طرف نائب الحکومه
و حکام اعلی و کلان تعیین گردیده

در حکومتها و کیس مذکور از طرف محاکم محلی
مقرر می گردد.

(۱۷۳) — در تخفیف حکمها بجز آنکه از طرف محاکم یا مورین صادر
گردند هیچکس اختیار ندارد، تخفیف جز محض از حقوق جلیله
پادشاهیت اگر وزیر و مدیر مستقل و نائب حکومتها
و محاکم باشد اعلی یا کلان یک حالیکه موجب تخفیف
جزا باشد محکومین حجه و جنایت باشد بیندیشد آنکه
اعلام یا منظور کنند کیفیت را با اسباب موجب
بواسطه وزارت و یا مدیریت مستقلة آن مجبور مبارک
شایان معروض دارند.

(۱۷۴) — ماورینکه بسبب ارتکاب جر می از نوع قباح
نظر بندی محکوم گردیده باشند در جهان تازه که بآن
منسوب اند در یک خانه که بر آن نظر بندی مورین
میباشد نظر بند میشوند، فقط محکومین حجه و جنایت بلکه
مدت جزائیة خود را در محبس های عمومی مجبورند.

تکلیفات اساسی در وزارت امور خارجه

(۱۷۵) — نامورینیکہ در اثنائے ایفائے امور نامورہ خوشن

بہارِ گلشن

غفلت و سہل انگاری و عدم دقت را بکار میرند و یا
ناموریت خود دوام نمی نمایند و ناموجود میباشند مگر
ما فوق شان اختیار و صلاحیت دارند کہ ایشانرا
شفافاً زجر و توبیخ نمایند .

(۱۷۶) — وزیر یا و نائب الحکومہ یا و کافہ حاکمہا و مدیران دوائر

مستقلہ در حق اینگونه نامورین سہل انگار و ناموجود و توفیق
اول تنخواہ سہ روزہ و در نوبت دوم تنخواہ پانزدہ روزہ
و در نوبت سوم تنخواہ یکماہہ شانرا قطع نمودہ جو امینند
ہر گاہ با وجود آنہم درین سہ مرتبہ متنبہ نگردیدہ بجان است
کہ نامور مذکور اگر از جملہ نامورینے باشد کہ از طرف خود
آمر انتخاب و تعیین گردیدہ باشد خود شش عزل میتواند
و اگر از نامورینے باشد کہ بارادہ سنیہ نصب تعیین
گردیدہ باشد البتہ با دلائل متفقہ و اسباب موجبہ
آن عزلش را از حضور شاپانہ استدعا مینماید .

لیکند و اسباب موجبہ

مجالس مشوره که در حق جرم قباحه نامورین حکم میکنند
هرگاه درجه قباحه شدید باشد بلزوم عزل نامورین
حکم داده میتواند.

بنام خداوند

(۱۷۸۸) — یک ناموریکه بسبب ارتکاب قباحه از ناموریت
خود عزل گردیده باشد به چه صورت حق گرفتن نخواهد
نیست و تا زمانیکه از جهان ائزه که او را عزل گردانید
حکم جواز استخدام خود را نگیرد در هیچ خدمت دولت
داخل شده نمیتواند هیچ دائره بیک ناموریکه از
سبب قباحه عزل گردیده تا از تلخیص عولش تمام
مدت دو سال نگذرد که از استعمال او داده نمیتواند.
(۱۷۸۹) — ناموریکه مرتکب جرمی از نوع فجح گردیده و مجرم
مستوجب طرد از ناموریتش شده باشد تا مدت
سه سال در هیچ خدمت دولت داخل شده نمیتواند.
(۱۷۹۰) — هر ناموریکه ادعا کند که او بغیر حق بتکذیر و قطع معاش
و عزل از طرف مافوق خود دچار گردیده است حق آنرا

لکچر شده و اسامی در دایره ناموریت

دارد که حقیقت حال خود را بامریکیرجہ مافوق آمریکہ
اور اجراء داده عرض شکایت کند در صورتیکہ مدعا
خود را اثبات نمود از بہان آمریکہ بغیر حق ماتحت خود
جزا داده است مقدار مبلغیکہ از تنخواہ ماتحت خود
کسر نموده بقسم توہنج از وی گرفتہ بہان مامور ماس
میشود، و اگر مامور مذکور عزل شدہ باشد دو بارہ
بخدمت دولت گرفتہ میشود .

(۱۸۰) — محکمہ ہائے مامورین مطابق نظامنامہ اصول
محاکمات جزائیہ اجراء محاکمہ و موافق نظامنامہ
جزائے ملکی اعطائے حکم مینمایند، در محاکم مامورین
محاکمہ بصورت علنی اجراء میشود و مطنون بہ استخرا
وکیل مختار و صلاحیت دار است .

(۱۸۱) — یک ماموریکہ خواہ برائے محاکمہ و خواہ بر اثبات
از طرف محاکم اداره و یا محاکم عدلیہ جلب کردن آن
لازم باشد باید کہ ورقہ جلب او را بامرفوق او

نظامنامہ
در جزائر
اساسیہ

فرستاده باطلاع آمر مافوقش احضار کرده شود و این
قاعده در حق طلبه مکاتب هم مرعی دانسته میشود.

ضمیمه

(۱) — محاکمه سپاهیان و صاحب منصبان کو توانای پولیس
بر خلاف ماده (۱) نظامنامه جرایم عسکری
مطابق فصل (۳) باب (۱) تشکیلات اساسی
بمحاکم مأمورین فیصله میشود.

(۲) — مرجع محاکمه چراسپهاس وزارت و دوائر که در متعلق
مأموریت خود مرتکب جرم گردند، محاکم مأمورین شوره
دولت و مجالس شوره ولایات و حکومت است. تنها
در موضوع کسرات غیر حاضری مثل دیگر مأمورین مسئولیت
ندارند و عوض غیر حاضری یکروز معاش یکروزه شان
کسر میشود.

* *
*

محکمہ ہائے عسکری

(۱۸۲) — محاکمہ سپاہیان و صاحب منصبان نظامی
در محاکم عسکری اجرا میشود و محکمہ ہائے عسکری بناؤں

(دیوان حرب) یاد میشوند .

(۱۸۳) — مرجع فیصلہ ہر گونہ اختلافاتیکہ در بین رعایا و نظامیان

ظہور کند محاکم عدلیہ است و فیصلہ کہ در بارہ نظامیان

مجرم صادر گردد بر اجرائی منصبدار بر نظامی فرستاد میشود و در

بلاکم و کاست در عرض اجرا سے در آید، همچنین دعاوی حقوقیہ

کہ در بین خود نظامیان ظہور ہرند مرجع فیصلہ انہاء محاکم عدلیہ

(۱۸۴) — در دیوانہا ہائے حرب نہ محاکمہ بصورت علنی اجرا میشود

فہم و کیلہا سے دعاوی قبول میشوند .

(۱۸۵) — در دیوانہا ہائے حرب بر طبق نظامنامہ ہر عسکری

اعطای حکم مینماید و نظامنامہ اصول محاکمات جزائیم

در نزد دیوانہا ہائے حرب معنی الاجراست .

دیوان عالی

(۱۸۶) — دیوان عالی از پانزده نفر رجال مأمورین اعضا بطبیعه و منخبه
شوراء دولت محلیت عالیة تیزیة عالیة عدلیة و لازم بارده سیدیه
انتخاب تعیین میشوند و طیفه این هیئت تنها اجرا محاکمه و زرق
مستقله که از رو و وظائف مأموریت شان تحت محاکمه و زرق

(۱۸۷) — دیوان عالی بداداره منقسم است، یکبار اداره تحقیقة و اتهامیه
و دیگر دیوان حکم و دائره تحقیقات و اتهامیه از شش اعضا مرکب میشوند
این دائره تحقیقات ابتدایه را نموده در صورت انتها لازم محاکمه و زرق
حکم بسیار و و چیک از این اعضا به هیئت دیوان حکم و زرق و زرق و زرق
(۱۸۸) — دیوان حکم از نه اعضا مرکب است بدیوان حکم محاکمه و زرق
که از دائره تحقیقات اتهامیه در باره آنها لازم محاکمه صادر
باشد نمایند فیصله دیوان حکم قابل مرافعه و تیزی نیست بعد
اعلحضرت هایونی در معرض اجرا گذاشته میشود.

چنینکه محاکمه یک از وزرا بدیوان عالی لازم دید شود وکیل
اثبات جرم از حضور ملوکانه مقرر میگردد

فصل چهارم

(قواعد عمومی در حق مأمورین ملکیه و عسکریه علی العموم)

(۱۸۹) — عزل تبدیل و زیارت و کافور و ساد و مأمورینیکه براه راست از طرف همایون شهر یاری انتخاب و نصب شد اندک حکم و برای اعطای خدمت جایونی متعلق است .

(۱۹۰) — برای انتخاب و تعیین مأمورینیکه براه راست از حضور ملوکانه مقرر میشوند همان زیریکه مأمور مذکور بوزارت متعلقه اش منسوب است و رقب سامی اشخاصی را که قابل ترفیع باشند تقدیم حضور شاهانه مینماید .

(۱۹۱) — مأمورینیکه بدون جرم از کلام سبب از مأموریت خود بر طرف کرده شوند و یا بسبب لغو شدن مأموریت شان فالتو و بیکار بمانند از طرف دولت برای شان تنخواه تعطیل داده میشود .

(۱۹۲) — مأمورینیکه در ظرف مدت معینۀ نظامیہ صادقاً و با کمال

ایفای خدمت نموده و یا در اثنا بایفای
خدمت بیمار گردیده از کار و بار بقتل یا بخیل شدن
مستحق تنخواہ مستمری میشوند .

(۱۹۳) — برائے ایتام و ازل مأمورینیکه در اثنا بایفای

خدمت وفات میابند (تنخواہ عائلہ) تخصیص میشود
همچنان عائلہ بایفای (مستمری دارانیکه) وفات
میابند نیز مستحق تنخواہ عائلہ میباشند .

(۱۹۴) — انتخاب و ترفیع و برطرفی و مستمری و تنخواہ تعطیل مأمورین

و تعیین مقدار تنخواہ عائلہ و صورت تخصیص آن صورت
تشکیل خزینہ مستمری و سرمایہ آن بموجب نظام مامورین
جدداً گانه آن اجرا شود .

ضمیمہ

(۱) — مأمورین ملکیت و عسکریت که بنا بر عدم موافقت آب

د هوای آن موضع تبدیلی خود سازا استند عاینه

مأمورین مستقر در آنجا

در این کتاب

بشرط تصدیق و اکثر حصول یقین امر فوقیه صحت
تبدیل آنرا داشته باشد، اگر موافق برتبه اینگونه
مأمورین جای خالی باشد و صحت مأمور نیز مساعدت
ناید تبیل آنرا تا زمان صحت شدن مأمور و پیدا شدن
مأموریت، همان رتبه بدون معاشک بگذرد و شش شود.

(۲) — تعیین رتبه ترجمانها —

سر معلم و سر مهندس و سر ترجمانها بدرجه مدیر و معلم
و مهندس و ترجمان با بدرجه معاون مدیر (مدیر کتب)
رتبه دارند. در تشریفات سر معلم، سر مهندس، سر ترجمانها
بعد سائر مدیرهاست همان دایره و معلم و مهندس
و ترجمان بعد معاون مدیر با همان دایره شناخته میشوند.

(۳) — هرگاه شخص قاضی یک محکمه در دعای حقو قیبه

و جزایه مدعی یا مدعی علیه واقع شود اگر مدعی علیه
از یک محل باشند در محکمه ابتدایه اقرار بکن، فیصله
این چنین دعای کرده میشود.

در این کتاب

در صورتیکه مدعی و مدعی علیه ساکن یک محل نباشند

(۵) — اگر قاضی مدعی علیه باشد در محکمه ثالث که محل سکونت قاضی مدعی علیه اقرب باشد تصیفه میشود.

(۶) — هرگاه پیش هیئت تمیزه مدعی یا مدعی علیه واقع شود به محاکم ابتدائیه که قانوناً دعوی عموم دارند و فیصله دعاوی شان خواهد بود در صورتیکه مرافعه نخواهند مرافعه شان بدیگر محکمه مرافعه قریب رویت میگردد.

(۷) — در جرائم مرتبطه جرم خورد به جرم کلان تابع بوده و در دعوی محکمه که فیصله به جرم کلان بدان عائد است، داده میشود.

در صورتیکه مدعی و مدعی علیه ساکن یک محل نباشند

صورت‌های ارتقا و ترفیع مستمری منصبداران نظامی

(۱۹۵) - در ارتقا و ترفیع افغانستان منصبدار شدن مشروط است
براینکه یا از مکتب حربیه برآمده باشد و یا اینکه از مکتب
(خود و ظابطان) و یا در تعلیمگاه عسکری میجاو معین
تعلیم و تربیه خود را اتمام نموده باشد و یا در یک مدت
معینه در ارتقا خدمت نموده تجربه کار گردیده باشد
چپکس بدون این شرایط و فعلاً پیاپی منصبداری
برآمده نمیتواند.

(۱۹۶) - منصبداران از قدم، فعالیت، واهلیت، و اقتدار
ترفیع میشوند از جمله دو نفر منصبدار که این دو شرط اخیر را
یکسان حایز بوده باشند در موضع ترفیع هر کدام
که صاحب قدم است یعنی مدت دراز خدمت کرده و اولتر

تشریحات
۱۳۱۱/۱۲/۱۳

مستحق شمرده میشود، امتیاز فاندانی و بزرگسازدگی

این قاعده اساساً مستند بر هر چه زود نمیتواند .

(۱۹۷) — منصبداران افغانی در صورتیکه ترکیب یک جرم شوند

تا وقتیکه از طرف یک (دیوان عرب) محکوم نشوند کسی

آنها را طرد کرده نمیتواند حکم طرد فقط بعد از منظومه اعلاست

پادشاهی مرغی الاجراء نیست میشود .

(۱۹۸) — منصبداران بیچهره و وسایل از خدمت بر طرف کرده

نمیشوند منصبدارانیکه از سبب لغو شدن قلعه یا نیکه بدان

منوبند فالتو باشند همان تنخواه یکمرتبه شان عائد است

کامل میگيرند .

(۱۹۹) — منصبدارانیکه دست شان از کار کشیده شده در تحت

محاکمه گرفتار گردیده باشند تا زمانیکه محاکمه شان

دوام میوزد نصف تنخواه شان داده میشود .

(۲۰۰) — منصبدارانیکه از باعث استعالات بیجا خود در تحت محاکمه

گرفتار گردیده باشند تا زمانیکه محاکمه شان دوام میوزد

تنها باندازه کفایت یک سپاهی خوار که برای شان داده
میشود و از تنخواه بقدر یک جبهه هم دستگیری شان نمی
لاکن مجر دیکه بر انت اینگونه منصب داران که در دو قاعه فوق
ذکر شده بالحا که ظاهر و ثابت گشت کاملاً تنخواه پائین
شان را از جهان وقتیکه گرفت اند میگیرند .

(۲۰۱) — منصب دارانیکه مدت معینه نظامیه را ادا نموده و یا بدین
ضعیف و بیمار شوند که با ایفای خدمت مقدر بنا
مستحق تنخواه مستمری میگردند .

(۲۰۲) — منصب دارانیکه خواه در اثنای مستخدم بودن شان برادر
و خواه بعد مستمری وفات بیابند موافق نظامنامه
مستمری عسکری بهمه حال باز ماندگان شان
(تنخواه عالمه) مقرر و تخصیص میشود
(۲۰۳) — صورت تدارک و ترفیع منصب داران صورت تشکیل خزانه
مستمری عسکری و مستمری دادن تنخواه عالمه بموجب
نظامنامه مخصوص آن اجرا گردد .

باب دوم

توة عدلیة و انضباطیة

توة عدلیة

مقدمه

(۲۰۴) — توة عدلیة افغانستان را هیئت عمومی محکمه با

عدلیة افغانستان بوجود می آورد .

(۲۰۵) — در افغانستان محکمه با استقلال از هر گونه مداخلت تجاوز

مستون اندکسانیکه اقتدار موریست خود را بیجا استعمال

نموده و در فیصله با وذاکرات محکمه با مداخلت در زند و غیره

و ناموریست که باشند متعاقباً مستوجب بازخواست میگردند .

(۲۰۶) — دعاوی تبعه خارجه در داخل افغانستان مطابق

نظامات موضوعه در محاکم عدلیة و دیگر ادارات

دولت افغانستان حل و فصل می شود

نظامات و احکامات اساسی و مریضی (۲۰۰۰)

ب. کمالی

برای تبعه خارجی نسبت به تبعه دولت علیه
افغانیه هیچ مراعات حقوق داده نمیشود.
(۲۰۷) — در محکمه های افغانستان محاکمات علانیه
اجرا می شود، هر متظنون و یا مدعی علیه
برای مدافعه حقوق خود در صورت رضای خصم
و یا عذر شرعی برگزین و کیلک های دعوی اختیار دارد.
(۲۰۸) — محکمه های افغانستان بنام محکمه استانیته
و مرافعه بدو قسم تقسیم میشود علاوه بر آن محکمه های
اصلاحیه نیز موجود هستند.

* * *

مقتضای مصلحت است این را نیز درج شود (۲۰۹)

فصل اول

(محاکم اصلاحیه)

(۲۰۹) — در مرکز سلطنت و در مرکز ہائے ولایات حکومتی
ہائے اعلیٰ و حکومتی ہائے کلان و دیگر حکومتی ہا
یک محکمہ اصلاحیہ تشکیل کر دیدہ رؤسا و اعضائے
این محکمہ ہا از انحصار صیگہ حرمت و اعتماد عامہ ردارا
ہستند انتخاب ہائے شوند رئیس محکمہ اصلاحیہ
ایالت کابل و ولایات و حکومتیہا ہائے اعلیٰ
و حکومتیہا ہائے کلان از طرف الی کابل نائب الحکومہ
و حاکم ہائے اعلیٰ و حاکم ہائے کلان انتخاب
کر دیدہ و بعد التقدیق وزیر عدلیہ بمنظوری حضور اعلیٰ حضرت
یا دشاہی مقرر میشوند .

(۲۱۰) — در محکمہ اصلاحیہ ایالت کابل یک رئیس چہانفر اعضا

برای رسیدن به این نتیجه

و یک نفر سرکاتب شامل میباشند، و دیگر ولایات یک یک
رئیس و دو نفر اعضا و یک یک سرکاتب اعضا
محکم هستند محکم یاسی اصلاحیه کاذب اختلافات
حقوقیه و تجاریه را که در حضورشان می آیند برضا
طرفین فیصله بنمایند و بعد از امضا و تصدیق محاکم
اصلاحیه دیگر محکم یا دعوی یا می باشد می شود.
(۲۱۱) - مراجعت دعوی حقوقیه و تجاریه اولاً بمحکم اصلاحیه

حتمی است .

(۲۱۲) - محاکم اصلاحیه دعوی یا می دعوی دارا می باشد
بایشان روز مقرر مراجعت میکنند شنیده و در میان
ایشان بمصالحه می پردازند اگر صلحاً فیصله ممکن نباشد
محکم یاسی اصلاحیه دعوی دعوی دارا را
بمحاکم ابتدائیه میفرستند .

* *
*

فصل دوم

(محکمه های ابتدائیه)

(۲۱۳) — در مرکز ولایات و حکومتها یک محکمه ابتدائیه
موجود است .

(۲۱۴) — محکمه های ابتدائیه همه دعاوی حقوقیه و جزائیه
فیصله میشود محاکم ابتدائیه دعاوی حقوق و تجاریه
را از یکروپیه تا سه صد روپیه بلاحق مرافقه محکوم
بصورت قطعی فیصله میکنند این محکمه
دعاوی حقوقیه و تجاریه را که اضافه از سه صد روپیه
باشد و همه دعاوی اقسام جزائیه نیز فیصله میدهند
فیصله های محاکم ابتدائیه با استثنای فیصله
اعدام و حکم ضرب تشهیر بصورت فوری در معرض اعتراض
و اگر محکوم علیه برخلاف آن اعتراض داشته باشد

بعد الاجرا بحکمہ ہائے مرافعہ مرافعہ میتوانند فیصلہ ہائے
جس دوام بعد اجرا و باوجودیکہ محکوم علیہ اعتراض کنند
بہمہ حال در محکمہ مرافعہ تقدیم میشوند .

حکم ضرب و تشہیر اگر محکومین آن مرافعہ بخوابند تا (۱۵)
روز تعطیل می شود تا بحکم مرافعہ مراجعت کرده
طلب مرافعہ نمایند در نیصورت ہر گاہ فرار شدن
آنها ملحوظ باشد اسلئے نتیجہ مرافعہ در قید حاضری تحت
نظارت ہون نشان شرط است .

محکومین ضرب و تشہیر کہ در مدت (۱۵) روز تعطیل
مرافعہ طلب مرافعہ نکنند و حکم اجرا در بارہ نشان
اجرا شود و بدت دو ماہ و (۱۵) روز باقی موعده مرافعہ
نیز مرافعہ میتوانند .

(۲۱۵) و در محکمہ ہائے ابتدائے دعاوی کہ در صورت شہوت محکم
محکوم بہ اعدام گردد و نیز فیصلہ می نمایند اگر محکم
مذکور ثابت نگردد و مدعی اعتراض نہ اسشته باشد

فیصله آن در موقع اجرا گذاشته می شود و در صورت
ثبوت بهمه حال فیصله مذکور با محکوم علیه بجز محکمه مرفعه
تقدیم میشوند اگر محکوم علیه اعتراض مقبول داشته
باشد اعتراضات آنرا با فیصله و مسائل شرعی
تطبیق داده هرگاه رویت شهود و مدعی را لازم
بدانند مدعی و شهود نیز بجز محکمه مرفعه احضار میشوند و از آنجا
تنها فیصله آن بعد تصدیق محکمه مرفعه بهیت عالیست
تقدیم میگردد.

(۲۱۶) - بهمه محکمه های ابتدائیه یک قاضی و یک مفتی اول
و یک مفتی دوم و کاتب موجود هستند در حال حقی
و مرضی و تبدیلی قاضی که با موریت جدید خواص
شده عوض آن نیامده باشد مفتی اول و اگر مفتی
اول موجود نباشد مفتی دوم و کالتاً وظیفه قضا را
پنمیند و کاتب محکمه در وقت نبودن یکی از مفتی ها
بجای او کار میکند.

بجای محکمه

قضا و محکمه های ابتدائیه و قضا

فصل سوم

(محکمہ ہائے مرافعہ)

(۲۱۷)۔ محکمہ ہائے مرافعہ در مرکز ایالت کابل و ولایات حکومتیہ

اعلیٰ و حکومتیہ ہائے کلان موجود اند و این محکمہ ہا خواہ

حقوقیہ و تجاریہ و جزائیہ را مطابق قواعد آئینہ فیصلہ میدهند.

(۲۱۸)۔ محکمہ ہائے مرافعہ فیصلہ ہائے راکہ خواہ برائے دعاوی

حقوقیہ و تجاریہ و خواہ برائے دعاوی جزائیہ از محکمہ ہا

ابتدائیہ مطابق قاعدہ (۲۱۴) وارد گردید باشند

و یا محکوم علیہ و یا یکی از طرفین بآن فیصلہ با رضی

دوبارہ ملاحظہ و تحقیق مینمایند و در صورت تصدیق بحال

در معرض اجرا گذاشته میشوند.

(۲۱۹)۔ فیصلہ ہائے محکمہ ہائے ابتدائیہ کہ محکمہ ہائے مرافعہ

ملاحظہ میشوند اگر در محکمہ ہائے مرافعہ بخلاف فیصلہ ہائے

لغات مندرجہ اشعار است از اساسیہ امیر قاجار (۱۲۰۵-۱۲۱۰)

محکم با ابتدائی حکم کنند و طرفین بآن رضی باشند در موقع
اجر گذاشته میشود و هرگاه یکی از طرفین بآن اعتراض
داشت باشد الی (۱۵) روز محکمه مرافعه یا قومانده ای بگوید
و یا بگوید عرض استدعا نمیزراند تا بخواهد بخواهد بخواهد
و دعوی شان تمیز میشود و الا تا موعد مذکور خواهش تمیز نکنند
حکم محکمه مرافعه در باره محکوم علیه اجرا میگردد و بعد از اجرا
حکم تا احوال موعد تمیز حق تمیز را دارد تنها اگر حکم متعلق
بجزای حبس ۱۸ سال و یا حبس دوام که مراد از
بیت سال مجبوسی است و یا اعلام باشد با وجود محکوم
علیه اعتراض نکند همه حال در پیش رو بهیت عالی تمیز
حکم باید تفتیق گردد و اگر بعد از تفتیق از طرف بهیت عالی تمیز
موافق بشریعت نظام دیده شود از طرف زیرعلیه را منطوق
بجنور مبارک شاهانه عرض میشود و حکم حضور محاکمه گذاشته
(۲۲۰) — در محاکم مرافعه یک یک قاضی و دو دو نفر مشی و کاتب
موجود میباشند .

فصل چهارم

(هیئت عالیہ تمیزیہ)

(۲۲۱) - هیئت عالیہ تمیزیہ تحت ریاست رئیس مدینہ مذکور
منعقد میشود در حال غیاب رئیس هیئت عالیہ تمیزیہ
عدلیہ عضو اول هیئت مذکور با ایفای عامہ
وظائف رئیس موکل و موظف بوده همچنان
عضو اول هیئت موصوف در مجلس انتخاب
نامورین عدلیہ نیز شمولیت داشته بزمرة
عضودائمی مجلس محدود و محبوب میباشد .

(۲۲۲) - هیئت عالیہ تمیزیہ از یک نفر رئیس و چهار نفر اعضا
مرکب است .

(۲۲۳) - فیصلہ ہائے دعاوی حقوقیہ و تجاریہ و جزائے
کہ از محکمہ ہائے مرافعہ وارد گردد در ہیئت عالیہ تمیزیہ

اجتماع نموده تیزبین نمایند.

(۲۲۶) - فیصله های که از هیئت عالی تیزبین صادر گردند

با استثنای حکم اعدام و حبس دوام که وزیر عدلیه

بنظوری حضور جایز فی تقدیم میدرد دیگر همه فیصله ها

بوجوب حکم هیئت تیزبین در معرض اجرا گذاشته میشود.

(۲۲۵) - هر یک از محکمه های اصلاحیه و محکمه های ابتدایه

و مرافقه و (هیئت عالی تیزبین) و طیفه های سازا

مطابق نظامنامه های مخصوص خود اجرا میدارند.

(۲۲۶) - محکمه های شرعیه در امور جزائیه موافق نظامنامه

جزای عمومی که بر طبق احکام منیفه شرع شریف

تنظیم گردیده جزا مقرر مینمایند و در امور حقوقیه

و تجاریه موافق مجله شریفه (تمک القضاة الامیه)

که احکام آن خلاصه احکام منیفه شرعیه است

اجرا فیصله میکنند.

* *
*

محرر و تصدیق کننده
دکتر سید کاظم حسینی

قوة انضباطية

(۲۲۷) - قوة ضابطه بنام پولیس کو توالی بدقسمت منقسم

وظائف پولیس بقرار ذیل است -

اول - در داخل شهر با حفظ امنیت عمومی

و تطبیق نظامات بلدیه .

دوم - در داخل شهر گرفتار کردن همه مجرمین اجرام

تحقیقات ابتدائی درباره آنها کو توالی

در داخل شهر یا عند اللزوم قوة الظهر

پولیس میباشد و در خارج شهر با وظائف

پولیس را عیناً ایفا نمایند .

(۲۲۸) - وظائف ریاست کو توالی بقرار ذیل است -

اول - تدارک سپاهیان و منصبداران کو توالی .

دوم - تدارک لوازمات نفری کو توالی و توسیع

مطلوبات شان

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

(۲۳۹) - در ولایات و حکومتها به اعلیٰ و حکومتها به کمان
 نظر با همیت شان بقدر لزوم قطعات کو توالی مقرر می باشد
 (۲۴۰) - قطعات کو توالی بقدر لزوم حکومتها و علاقه با تقسیم
 می شوند .

(۲۴۱) - فرماندهانها به قطعه های کو توالی مرکز ولایات
 و حکومتی به اعلیٰ آمرت شکیلات پولیس کو توالی
 همانجا می باشد آمرت کوراز محافطت امنیت داخلی
 همان ولایت و یا حکومتی و یا علاقه مسئول است
 در مرکزها به علاقه با تنها ضابطه کو توالی یا خود
 ضابطه موجود می باشد .

(۲۴۲) - در کابل جدا گانه یک مأمور پولیس بقدر ضرورت
 و کفایت منصب داران سپاهیان آن می باشند .
 (۲۴۳) - وظائف مأموریت پولیس بقرار ذیل است -
 اول - تدارک سپاهیان پولیس توسیع معلوماتشان
 دوم - ضبط احوالات تدقیق قید حقیقت اشخاص مضر

مأموریت پولیس
 ۱۹۰۶

دشمنیه ناک خلی و اجنبی
سوم تشکیل خدمت استخباریه و خطیه ملکت
(۲۳۴) - صورت تنسیق پولیس و کوتوالی و صورستب
ایفای وظائف ضابطه این هر دو صنف
و درجه صلاحیت و اختیارات شان بموجب
نظامنامه ای مخصوص آن اجرا گردد.
(۲۳۵) - برای تدویر امور بلدیہ در ولایات یک یک
امور بلدیہ عیاشد که مطابق نظامنامه
جداگانه ایفای وظائف نمایند.

* *

*

محرر شمس الدین احمد

خاتمه

(صورت انتخابات عضا منتخب مجلس مشاهیر)

(وشورای دولت)

(۲۳۲) - اعضا منتخب مجلس مشاوره علاقه داری ما

از قرار ذیل انتخاب میشوند -

در هر علاقه مربوطه حکومتها بے کلان حکومتها درجه
اول و دوم و سوم ایلی همان علاقه در یکجا اجتماع
نموده از جمله کسانی که بدولت یک قسم وارد است میهند
و با ملیت و صلاح آراسته و مالک خضایل حمید و صاحب
اخلاق پسندیده بوده در ایام ما مورثیت شان نزد ایلی
متهم و بدولت باقیات ده نباشند چهار نفر از این
خودشان انتخاب نمایند این چهار نفر از میان خود با حجب

اتفاق آراءے شان یکفرانمایندہ کی خود انتخاب
میدارند باقی سے نہ نفزیکہ در ہر علاقہ ماندہ اعضا
منتخبہ مجلس شورہ ہمان علاقہ داری سے شونہ
و علاقہ داری یا نیگہ بلا واسطہ حکومتیار اسی
بولایت و یا حکومتیار سے اعلیٰ مربوط ہستند
بقرار تفصیلات فوق چہار چہار نفر از زمین خود یا
انتخاب نمودہ و آنہا یک نفر یا اتفاق آراء از میان
خود ہا بر آئے نمایندہ کی مجلس مرکز ولایت و یا حکومتی
اعلا سے مربوطہ خود میفرستند باقی نفزی مجالس
مشاورہ علاقہ دار یہا سے مذکور تشکیل میدہند۔
(۲۳۷)۔ اعضاے مجالس شورہ حکومتیار از قرار ذیل
انتخاب میگرددند۔

حکومتیار نیگہ ہج علاقہ داری مربوط آنہا نباشد و یا تنہا
یک علاقہ داری داشتہ باشند چہار چہار نفر انتخاب
این چہار نفر از زمین خود یا یکفرانمایندہ کی منتخب کرند حکومتی

بمركز حكومتی کلان مربوطه خود میفرستند و از خود مركز
حكومتیها به کلان نیز یک یک نفر مطابق بیانات

قاعده (۲۳۲) انتخاب نموده همه شان از بین خود با
دو دو نفر برابر نماینده گی خودشان مركز نائب حكومتی
و یا حكومتی اعلا به مربوطه خود میفرستند و باقی نفری
اعضای منتخب مجلس با به مشوره حكومتیها
کلان گفته می شوند .

(۲۳۹) ۱- اعضای مجلس مشوره نائب الحكومه گی با
حكومتی با به اعلی بتفصیل ذیل منتخب میگردند
هر قدر کلانتران موجوده که در مركز ایالت و حكومتی اعلی
هستند هر کدام شان امانی کوچه پا و گذرهای نیکه با ایشان
متعلق است در مسجد بزرگ همان کوچه جمع آوری نموده
با ایشان میگویند که از جمله خودشان کسانی که بدولت
واردات میدهند چنان یک یک نفر که با ایت
دصلاح آراسته ذمالک خصایل حمیده

نظامنامه تشکیلات اساسی (دو هزار و هشتاد و یکم)

و صاحب اخلاق پسندیده بوده و نزد اهالی مستقم
و به نزد دولت باقیات ده نباشند یک کینفر را
انتخاب نمایند و همین نفری منتخبین کلانتران آیند
شان میباشند باز همه این کلانتران یکی اجتماع
نموده از میان خود یا در ولایت کامل چهار نفر دیگر
ولایات و حکومتی های اعلی دو نفر انتخاب نمود
آنها با اشخاصیکه از حکومتی های کلان و حکومتی های
و علاقه داری یا نیکه رأساً بولایت یا حکومتی های اعلی
مربوط اند یکی اجتماع نموده بقرار تفصیل ماده (۲۴۰)
نفری برای اعضای مجلس شورای دولت
میفرستند و بقی نفری شان اعضای مجلس
مشوره ولایت و حکومتی اعلی را تشکیل میدهند.
(۲۴۰) — اعضای منتخب مجلس شورای دولت از قرار
زیل تشکیل میابند —
اعضای منتخب هر ولایت و حکومتی اعلی از میان خود

بقرا تفصیل آتی باتفاق آراء نفری انتخاب نمودہ
شورائے دولت میفرستند و ہمہ ایشان بہنیت مجموعی
اعضائے منتخبہ شورائے دولت را تشکیل میدهند.

ولایت کابل (۵) نفر

• قندہار (۴) •

• ہرات (۴) •

• قراقرظ (۳) •

• قطن بدیشان (۲) •

• سمت مشرقی (۳) •

• جنوبی (۲) •

• سیمنہ (۱) •

• فراء (۱) •

(۲۶) — اعضائے منتخبہ مجلس ہائے مشورہ و شورائے دولت

بعد از ہر سال تجدید ہوتے شونہ و بعض شان

انتخابات جدید جریان میاید .

(۲۴۳) — احکام و نظامنامه تشکیلات اساسیه سابقه
و تعمیل آن بعد از تلخیص نشر این نظامنامه متروک
و منسوخ است.

(۲۴۴) — باجرای احکام این نظامنامه وزیرای دولت
مأمور و مسئول میباشند.

ضمائم مابقیه نظامنامه تشکیلات اساسیه

(۲۴۴) — محاکمه و فیصله دعاوی جزائیه تعزیری در محاکم عدلیه
و محاکم مأمورین و قوماندها ساعی کو توالی محاکم محلی
و علاقه داریه اعایه است و تعیین درجات جرات نظر
بفعل و فاعل و وقت عمل و وقوع از طرف هیئت محلی
و کالتاً از طرف پادشاه براسی شان اختیارات
داده شده و در مواد آتی توضیح گردیده کرده میشود.

(۲۴۵) — هیئت محاکم مأمورین عبارت است از محاکم ثلاثه
شورای دولت و مجالس مشوره ولایات حکومتی

و انجمن و انتخاب امورین و وزارت ها .

(۲۶۲) رویت و محاکمه جرائے که در فصل اول باب اول

نظامنامه جرائے عمومی توضیح شده است راجع

به محاکم ابتدائیه عدلیه ، رویت و محاکمه جرائے

که در فصل ثانی باب اول نظامنامه موصوف

محین شده است متعلق به مجالس مشاوره ولایات

و محاکمه ابتدائیه شورائیه دولت ، رویت

و محاکمه جرائیکه در فصل اول باب ثانی نظامنامه

مذکور نشان داده شده است راجع بحکام محلی

و قوانین آنها که کوتهالی است علاقه دار به این

تأما جرائے را که در فصل اول باب ثانی در حصه

الف و ب نظامنامه موصوف نشان داده

شده است در مجلس مشوره علاقه داری خود فیصله میبند

رویت و محاکمه جرائیکه در فصل ثانی باب ثانی

نظامنامه موصوف مندرج است در باره مأمورین

مرکزیه و وزارت راجع بانجمن انتخاب مامورین لایات
عاید به مجالس مشوره حکومت محلیه میباشد.
چراغی که در فصل ثانی باب اول و فصل ثانی
باب ثانی نظامنامه جزا ذکر شده است اگر از
آنجنان مامورین که رأسأ باراده سنیه نصب
شده اند صادر گردد و عموماً به محکمه ابتدائیه شورای
دولت فیصله میشود.

(۲۶۱) - تعیین درجات جزا - مجرمانی که محاکمه و فیصله
دعای شان به محاکم ابتدائیه و مرفعه عدلیه
راجع میباشد به مجالس مشوره محلی کرده میشود.
بهینست مجلس تعیین جزا که در مجالس مشوره محلی
میاید عبارت است از اعضائ منتخبه و طبیعی
که اعضائ منتخبه تماماً و از اعضائ طبیعی
در ولایات و حکومت اعلی خود نائب الحکومه
و یا حاکم اعلی و قاضی ابتدائیه و فیصله هائے ابتدائی

نظامنامه تشکیلات اساسیه (دو هزار کاغذ) امیر

و قاضی مرافعه در فیصله ہائے مرافعه و علاقہ قوماندان کوتوا
و مدیر معارف محلی و علیٰ خواہر حکومت کلان حکومتی
حاکم و قاضی و نیز معلم معارف اگر باشد
و قوماندان کوتوالی همان محل شامل خواہند بود
این ہیئت ہا تنہا از روسے فیصلہ ہائے محاکم
تعیین مجازات سے کنند و ہر اے معلومات
از کتاب فعل فیصلہ یا تحقیقات ایند بیہر ملاحظہ کنند
اگر ہیئت مجلس مشورہ در فیصلہ محاکم ابتدائیہ کدام
توافق بیند مرافعه بدہستد و بعد از مرافعه
تعیین جزا شود

(۲۶) - مجازات مجرمین کہ فیصلہ دعاوی شان محکمہ ابتدائیہ
شورائے دولت و انجمن انتخاب نامورین وزارت
و مجالس مشورہ حکومتی ہائے محلیہ و مجلس مشورہ
علاقہ داری ہا عائدست از طرف ہیئت مجالس
مذکور مجازات مجرمین قیامت کہ فیصلہ آن بخود

در صورتیکہ
مجازات
تعیین
نشد

در صورتیکہ
مجازات
تعیین
نشد

حکام محلی و قوماندها که کو توالی راجع است
 از طرف خود آنها که و کالتاً از طرف پادشاه
 بر اے شان اختیارات داده شده
 تعیین کرده می شود، تنها علقه دارها
 مجازات حصه الف فصل اول باب ثانی رابستیدن
 بالادست خود ابرام می کنند، و در مجلس
 علقه داری یا بفیصله یا می حقوق العباد اگر از جمله
 اعضا می مجلس یک نفر عالم باشد تنها اعضا
 مجلس الایک نفر عالم محلی نیز شامل می شود
 و همچنان در اداره قوماندها می که کو توالی بفیصله
 حقوق العباد اگر خود قوماندها می یا علمیت قضایان داشته
 باشد یک نفر عالم شامل باشد

(۲۴۹) — در تعزیرات حقوق الله اگر اثبات آن بخبر یک شخص
 عادل و یا دو نفر مستور الحال و یا بطریقه بنیه و یا حلف
 و یا بکول باشد ابرام می او در محاکم عدلیه کرده شود

تکالیفات سابقه (۱۳۵ x ۱۲۹) در زیر عنوان حقوق العباد

اگر اثبات او بطریق تنہا قرائن باشد اجر ہے
 آن را خود اولی الامر بحسب علم خود و یا نائب او
 کہ معتد اولی الامر باشد بدون قتل کردہ میت
 پس همان قرائن و امارات را تقدیم مجلس مشورہ محلی
 نمایند کہ اگر مجلس مشورہ محلی امضاء کردند و بہین
 قرائن و امارات مظنون را متہم مے دانستند
 مجالس تعیین جزا همان آراء مجلس مشورہ را
 منظور دانستہ بموجب آن اعطای حکم کنند .
 (۲۵۰) ۱- مجرمین کہ در حقوق العباد و حقوق اللہ مشترکاً متہم
 باشند اگر قاضی حصہ حقوق العباد را از رو
 اثبات شرعی فیصلہ کردہ در تعزیرات حقوق اللہ
 از رو قرائن امارات قانع نشود حصہ حقوق اللہ
 آن در مجلس مشورہ محلی فیصلہ گردیدہ بردفق مادہ (۲)
 اجرا مے شود . (۸) . برج دلو ۱۳۰۳
 (۲۵۱) ۱- جرم ہائے حقوق اللہ خواہ تنہا و یا با حقوق العباد

(۱۳۰)

تشریحات سید ابوبکر دہلوی - قاضی غلام جان

مشترک باشند اگر چه حصہ حقوق العباد ثابت
نہیں ہوں در صورتیکہ بہ محاکم عدلیہ از روئے
قراین قناعت قاضی حاصل نشود تو مانند انہما کے کوئی
مرکز ہائے شہر و حکام محلی فقرات مذکور را خواہ مخواہ
در مجلس ہائے مشورہ ردیت دادہ فیصلہ کنند (ماثورہ ۱۳۰)

(۲۵۲) — مراۃ فیصلہ فقراتیکہ در مجالس مشورہ از روئے

امارات و قرائن فیصلہ سے شود مجالس شادہ
نائب الحکومت کی یا و حکومتی ہائے اعلیٰ و حکومتی ہائے
کلاں است و تمیز آن بوزارتہ عدلیہ در مجلس تمیز
ثانی کردہ سے شود فقرات مذکور بسلسلہ کہ
دیگر فیصلہ ہائے عدلیہ بمراۃ و تمیز میروند
بہ مجالس مذکور دائر سے شوند مگر فیصلہ دعاوی
کہ بنائب الحکومت کی یا و حکومتی ہائے اعلیٰ
و حکومتی ہائے کلاں فیصلہ سے شود تنہا
بمجلس تمیز ثانی تمیز کردہ میتوانند حاجت برافہنیتند

(۲۵۳) - تفصیل حقوق اللہ و حقوق العباد :

الف: حقوق اللہ در ہر حادثہ کہ محتاج بدعوی

مدعی نشود بلکہ مدعی را شرعاً نیز اعتبار

شاید داده می شود و در آن عفو و ابرا

و سوگند دادن بقرار امر شرع شریف نیست

آزرا (حق اللہ می گویند) .

ب: حقوق العباد در آن حادثہ کہ حاجت

بدعی و دعوی او شود مانند دعوی خون

و دزدی و غیرہ کہ در کتب فقہ شریف

مذکور است و در آن عفو و ابرا و سوگند

بقرار امر شرع شریف میباشد

آزرا (حق العباد) می گویند و برا

قاتل و سارق و قطاع الطريق

بعد اسقاط قصاص و حد بہ شبہ تعزیر حقوق اللہ نیز داده میشود.

مورثہ ۸، پنج دلو ۱۳۰۳

(۲۵۶) — بصورت عمومی اسناد حقوقیه که از محاکم عدلیه
افغانستان از قبیل حجت و وکالت خط و قباله
و سایر اسناد که متعلق با قرار مقر است راجع
بمقوق اشخاص تبعه افغانی و یا خارجی که در ملک
خارجیه میباشند و یا از دوائر رسمیه خارجیه
متعلق بمقوق اشخاصیکه از تبعه افغانی و یا خارجی
در افغانستان اند صادر شود حسب ذیل
اجرا می گردد:

(۲۵۵) — هرگاه از دوائر رسمیه خارجیه راجع بمقوق اشخاصیکه
بافغانستان میباشند صادر شود ضرور است
که قونسلگری و یا سفارت افغانی مقیم آن ملک
درین گونه اسناد تحقیق و بعداً تصدیق نموده
مخوطاً بوزارت جلیله خارج افغانستان ارسال دارد.
بعد امضای وزارت خارج افغانستان
که مصونیت و عدم تحریف و تغیر آنها را

تصدیق نماید بحاکم عدلیه افغانستان شرعاً در اعتبار
گفته میشود با استثنای وکالت خلک از طرف
سفارت و قونسکری افغانی بعد تصدیق رؤسای
بخود اشخاص متعلق آن داده میشود و پس از امضای
وزارت خارجه در حاکم عدلیه افغانستان قبول میشود.
(۲۵۶) - اگر از حاکم عدلیه افغانستان راجع حقوق اشخاصی که
بخارج افغانستان باشند صادر گردد علی التعموم این سند
مخوطاً توسط وزارت خارجه افغانی بقونسکری
و یا سفارت افغانی مقیم مملکتی که مدعی علیه در آن متوقف
است فرستاده میشود، قونسل و یا سفیر مذکور
در آن تصدیق و بحاکم خارجه ارجاع میدهد.
(۲۵۷) - اعتبار این اسناد که در ماده (۲۵۵) ضمیمه مذکور شده
بحاکم عدلیه افغانستان بشرط مقابلہ با مثل هرگاه دو اترسمیه
خارجیه این اسناد را در دو اترسمیه خود اعتبار دهند
با آنها مقابلہ با مثل معامله میشود (۲۲) اسسده ۱۳۰۶

(۲۵۸) — رؤسا و مدیران و امورها و مفتشان و سرکاتبان منول
هر شعبه نظریه تعلیمات نامه خدمات داخله که از طرف
مهر وزارت براسه دوائر داخلی و شعبات منوبه آن
بنام تعلیمات نامه خدمات داخله طبع و نشر میشود
مطابق وظائف اساسی شان که در نظامات دولت
مصرح است بدرجات و اخراجات شعبه مندرج
همان تعلیمات نامه بامضا خود ایفا کرده میتوانند (۱۱) جاری
ادخال این نظامنامه را در زمره نظامات دولت تصمیم
و تعمیم احکام موادش را اراده میکنم.

(مهر و امضاء)

تشکیرات سیه دوز در کاغذ - قاضی غلام جان

